

Јелена Д. Стаматовић*
Универзитет у Крагујевцу, Педагошки факултет, Ужице
Мирјана М. Стакић*
Универзитет у Крагујевцу, Педагошки факултет, Ужице

МЕЂУНАРОДНИ НАУЧНИ СКУП НА ПЕДАГОШКОМ ФАКУЛТЕТУ У УЖИЦУ (2011–2021): ХРОНОЛОШКИ ПРЕГЛЕД И БУДУЋА ПЕРСПЕКТИВА**

Апстракт: Рад се заснива на прегледу и дескрипцији садржаја десет монографија са међународних научних скупова који су одржани у периоду од 2011. до 2021. године на Педагошком факултету у Ужицу како би се евидентирале теме и питања који су у њима разматрани и дали предлози за будућа проучавања проблема, циљева и перспективе процеса наставе и учења. Преглед садржаја ових монографија са тих међународних научних скупова показао је да су у фокусу интересовања теоретичара и практичара општа питања васпитања, образовања, савремене школе, наставе и учења, као и питања вредновања и евалуације у образовању, квалитета уџбеника и образовања и стручног усавршавања наставника. Доминирају теме из области основног образовања, те би у перспективи ваљало обратити пажњу и на актуелне теме из области предшколског васпитања и високошколског образовања.

Кључне речи: *међународни научни скуп, монографија, Педагошки факултет у Ужицу, настава и учење.*

УВОД

Педагошки факултет у Ужицу Универзитета у Крагујевцу у оквиру научноистраживачког пројекта „Настава и учење: проблеми, циљеви и перспективе” који подржава Министарство просвете и науке Републике Србије (пројекат је регистрован под бројем 179026) од 2011. године организује међународни научни скуп. Као суорганизатори скупа учествују и факултети са три

* jelena.stamatovic22@gmail.com

* mirjanastakic073@gmail.com

** Рад је настао у оквиру пројекта *Настава и учење: проблеми, циљеви и перспективе*, бр. 179026, чији је носилац Педагошки факултет у Ужицу, а који финансира Министарство просвете и науке Републике Србије.

европска универзитета: Универзитет у Приморској, Педагошки факултет у Копру (Словенија); Универзитет „Константин Филозоф”, Педагошки факултет у Нитри (Словачка) и Универзитет „Jan Evangelista Purkyně” Педагошки факултет Усти над Лабем (Чешка Република).

Континуитет од десет година одржавања међународног скупа (од 2011. до 2021. године) сведочи о његовом значају и интересовању како домаћих тако и страних стручњака за бројне теме из области образовања, наставе и учења које су на њему разматране. Будући да се сваке године саопштења са скупа штампају у оквиру монографије, свака од тих монографија представља значајан допринос проучавању, испитивању и перципирању васпитно-образовне теорије и праксе. Због тога ћемо у раду сагледати правце, проблеме и питања који су разматрани у претходном десетогодишњем периоду одржавања научног скупа на Педагошком факултету у Ужицу на тај начин што ћемо извршити хронолошки преглед и дескрипцију садржаја свих десет монографија у којима су штампани радови са ових међународних научних скупова. Циљ наведеног прегледа и дескрипције је да се прикажу теме и питања који су разматрани у десетогодишњем периоду одржавања скупа и да се укаже на могуће оквире и потребе даљих проучавања васпитно-образовног процеса као и проблема наставе и учења.

1. Међународни научни скуп: *Настава и учење – стање и проблеми, 2011.*

Међународни научни скуп *Настава и учење – стање и проблеми* је први у низу скупова који су реализовани у оквиру пројекта „Настава и учење: проблеми, циљеви и перспективе” чији је носилац Учитељски (Педагошки) факултет у Ужицу. Скуп је одржан 11. новембра 2011. године.

Монографија, која представља део резултата остварених у оквиру пројекта, садржи 67 радова, од којих су 49,25% прегледни, 40,30% оригинални научни и 10,45% стручни радови, а седам радова је на енглеском језику. У њима се указује на стање и проблеме у области основног образовања, предшколског васпитања, образовања и усавршавања наставника, а посебан акценат је стављен на стање и проблеме разредне и предметне наставе. Аутори радова су из Србије, Словеније, Словачке, Северне Македоније, Хрватске, Босне и Херцеговине и Црне Горе.

У односу на сагледавање проблема, радови су класификовани у 13 тематских целина (в. Табела 1).

Табела 1. Радови у монографији
 „Настава и учење – стање и проблеми”

	Прегледни радови	Оригинални научни радови	Стручни радови	Укупно	
	Уводни реферати	4	/	/	4
1.	Општа питања образовања	1	4	/	5
2.	Настава и учење	7	2	/	9
3.	Компетенције наставника	1	2	/	3
4.	Постигнућа ученика	/	5	/	5
5.	Иницијално образовање и стручно усавршавање наставника и васпитача	3	2	/	5
6.	Дидактичко- методичко разматрање наставе/учења из различитих области	7	6	5	18
7.	Уџбеници	3	/	/	3
8.	Предшколско васпитање	1	1	1	3
9.	Образовање одраслих	/	2	/	2
10.	Инклузивно образовање	/	2	1	3
11.	Ментално здравље у школи	1	1	/	2
12.	Информатика и образовање	3	/	/	3
13.	Језик	2	/	/	2
	УКУПНО	33	27	7	67
		49,25%	40,30%	10,45%	100%

Прва четири рада у монографији су уводни реферати и у њима се разматра проблематика везана за васпитну функцију наставе и учења, квалитет високог образовања, приступе у проучавању компетенција наставника и суштину учења математике (в. *Настава и учење – стање и проблеми*, 2011: 19–64).

У радовима који се баве општим питањима образовања, а таквих је 5, проблеми се посматрају у контексту будућности и захтева савременог друштва и то: коцептуалне промене у дидактици, конкретна питања педагошке футуро-

логије, потребе образовања за ново доба, промене у структури образовних система у односу на савремене тенденције и питања знања (функционалног и имплицитног) (в. *Настава и учење – стање и проблеми*, 2011: 67–134).

Области настава и учење припада 9 радова који се баве општим питањима наставе – сазнајним основама наставног процеса, психолошким факторима успешног учења, управљањем учењем у настави, наставом и остваривањем конкретних циљева образовања и васпитања, као и појединачним облицима наставе на различитим нивоима образовања (в. *Настава и учење – стање и проблеми*, 2011: 135–242).

У три рада, који по свом садржају припадају области компетенција наставника, указује се на значај и неопходност развоја истраживачких и дидактичких компетенција у образовању и усавршавању наставника (в. *Настава и учење – стање и проблеми*, 2011: 245–274).

Постигнућима ученика са различитих аспеката бавили су се аутори у пет радова. Издвојени су следећи фактори утицаја на успех ученика: активност ученика; метакогнитивне стратегије учења; мотивација и оријентације у учењу; стилови наставника у управљању разредом (в. *Настава и учење – стање и проблеми*, 2011: 277–350).

Иницијално образовање и стручно усавршавање наставника и васпитача разматрано је у оквиру 5 радова, а кључни оквири се односе на ниво иницијалног образовања и ниво стручног усавршавања. У оквиру иницијалног образовања разматрају се рационализација и модернизација иницијалног образовања и образовни аспекти наставника предметне наставе (физика и хемија). У оквиру стручног усавршавања акценат је на утврђивању стања и проблема у усавршавању наставника и васпитача у Републици Србији (в. *Настава и учење – стање и проблеми*, 2011: 353–422).

У великом броју радова (18 радова) разматрају се дидактичко-методичка питања наставе и учења из различитих области: 1) област наставе српског језика и књижевности (питања различитих садржаја наставе; проблеми оцењивања; приступи настави српског језика и књижевности); 2) област методике наставе математике (садржаји наставе математике, начини учења математичких садржаја; питања математичке даровитости и математичке писмености); 3) област методике наставе физичког васпитања (питања и проблеми реализације наставе физичког васпитања и модели наставе физичког васпитања); 4) област методике музичке културе (садржаји наставе и инклузивна настава музичке културе); 5) област методике ликовне културе (приступи настави ликовне културе) (в. *Настава и учење – стање и проблеми*, 2011: 425–622).

Садржаји уџбеника (сликовни, вербални, садржај који развија интеркултуралност и естетску културу ученика) предмет су разматрања у оквиру три рада (в. *Настава и учење – стање и проблеми*, 2011: 625–662).

Радови у области предшколског васпитања (3 рада) стављају акценат на припремни предшколски програм (в. *Настава и учење – стање и проблеми*, 2011: 665–696).

Инклузивно образовање као тематска област у монографији предмет је опсервације у оквиру 3 рада. У радовима су обухваћени приступи инклузивном образовању у редовној основној школи и могућности различитих стилова учења даровитих ученика (в. *Настава и учење – стање и проблеми*, 2011: 725–760).

Информатичко образовање се такође разматра у оквиру 3 рада. Обухваћена је проблематика учења на даљину и информатичко усавршавање одраслих (в. *Настава и учење – стање и проблеми*, 2011: 787–826).

Најмањи број радова у монографији (свега по два рада) припада области учења страног језика (в. *Настава и учење – стање и проблеми*, 2011: 829–854) и области образовања одраслих (в. *Настава и учење – стање и проблеми*, 2011: 699–722).

У оквиру монографије *Настава и учење – стање и проблеми* уочава се интердисциплинарни приступ многим питањима савременог васпитања и образовања. Кроз научноистраживачку призму сагледавања проблема образовања, школе, наставе и учења, деце и ученика, наставника дата је слика стања, многа нова решења везана за наведене проблеме, али и отворена су нова питања која представљају изазов за науку и праксу.

2. Међународни научни скуп: *Настава и учење – циљеви, стандарди и исходи, 2012.*

Други међународни научни скуп одржан је 9. новембра 2012. године. Општи тематски оквир усмерен је на циљеве, стандарде и исходе у области наставе и учења. Монографија са овог скупа садржи 56 радова који су поред уводних реферата, сврстани у десет категорија (в. Табела 2). Од укупног броја радова 55,36% су прегледни, 30,36% су оригинални научни и 14,28% су стручни радови, а 8 радова је на енглеском језику. Учесници скупа и аутори радова су из Србије, Хрватске, Северне Македоније, Словеније, Словачке, Црне Горе и Босне и Херцеговине.

*Табела 2. Радови у монографији
„Настава и учење – циљеви, стандарди и исходи”*

	Прегледни радови	Оригинални научни радови	Стручни радови	Укупно
Уводни реферати	1	2	/	3
Општа питања				
1. наставе, васпитања и учења	1	4	/	5

	Прегледни радови	Оригинални научни радови	Стручни радови	Укупно
2. Циљеви професионалног развоја наставника	1	2	/	3
3. Циљеви и задаци ученичких активности у школи	3	1	/	4
4. Андрагошка питања образовања	1	1	/	2
5. Вредносне оријентације ученика и студената	1	1	/	2
6. Инклузивни и превентивни рад у васпитању и образовању	1	3	/	4
7. Предшколско васпитање и образовање	1	1	1	3
8. Дидактичке основе наставе/учења	3	/	/	3
9. Методичке основе наставе/учења	16	2	4	22
10. Језик, књижевност, култура изражавања и развој говора	2	/	3	5
УКУПНО	31	17	8	56
	55,36%	30,36%	14,28%	100%

Уводни реферати (4 рада) баве се питањима везаним за образовне стандарде, квалитетом институција високог образовања, значајем говора и математичком писмености. Конкретније, представљено је стање и постигнућа ученика основних школа у Србији из природних наука, као и потребе које намеће увођење образовних стандарда. Квалитет високошколских институција се посматра кроз значај унутрашњег вредновања. Такође се наглашава феномен и значај говора у функционалној димензији васпитно-образовног рада и значај моделовања у настави математике за развој математичке писмености (в. *Настава и учење – циљеви, стандарди и исходи*, 2012: 1–60).

Радови класификовани у област „Општа питања наставе, васпитања и учења” (5 радова) усмерени су на следећу проблематику: значај поучавања, учења и развоја ученика у образовном процесу у светлу теорије Виготског; остваривање циљева и задатака образовања и васпитања у савременој школи, са освртом на могућности и недостатке; указивање на комплексност појма

изузетност, као и сагледавање могућности и оправданости дефинисања стандарда постигнућа ученика у оквиру изузетних постигнућа; разматрање телеолошке, семантичке и дидактичке дилеме у исказивању исхода који би се остваривали у образовном и наставном процесу; наставни системи између индивидуалног и социјалног концепта развоја ученика (в. *Настава и учење – циљеви, стандарди и исходи*, 2012: 63–128).

Важно питање које је заокупљало пажњу неколицине аутора јесте професионални развој наставника. У групи радова (3 рада) који припадају овој области разматрани су следећа питања и проблеме: могућност унапређивања професионалног развоја наставника применом модела искуственог учења (рефлексивност, супервизијско учење и повезивање сазнања из праксе са теоријом); могућности дефинисања исхода образовања наставника у односу на дводимензионални модел таксономије Блумових сарадника; компетенције наставника за самовредновање свога рада (в. *Настава и учење – циљеви, стандарди и исходи*, 2012: 131–172).

У оквиру области „Циљеви и задаци ученичких активности у школи” нашла су се 4 рада који се баве питањима слободних ученичких активности у савременој школи, као и циљевима, задацима и исходима еколошког васпитања и наставе грађанског васпитања. Једно од питања које се разматра у овој области јесте и проблем сарадничког учења применом акционих истраживања у школи (в. *Настава и учење – циљеви, стандарди и исходи*, 2012: 175–228).

Незаобилазна тема савременог образовања је и целоживотно учење, чему су посвећена два рада, која се баве проблематиком значаја инвестиције у људски капитал, као и целоживотног учења и образовања сениора (в. *Настава и учење – циљеви, стандарди и исходи*, 2012: 231–256). Свакако, циљеви образовања су усмерени и на развој и неговање позитивних вредносних оријентација ученика и студената. То потврђују и два рада у овој области који наглашавају значај вредносних оријентација и циљних оријентација ученика у учењу које утичу на њихово социјално одговорно понашање (в. *Настава и учење – циљеви, стандарди и исходи*, 2012: 259–284).

Инклузивни и превентивни рад у васпитању и образовању су тема четири рада у којима су сагледани питање посебних програма у области физичког васпитања за децу са сметњама у развоју, као и питање медијације и вршњачког насиља у реалности и пракси (в. *Настава и учење – циљеви, стандарди и исходи*, 2012: 287–318).

Три рада су усмерена на разноврсне теме из области предшколског васпитања: какав је то „тајни језик” којим комуницирају деца предшколског узраста; како предшколска институција доприноси формирању дечје индивидуалности и како припремити децу предшколског узраста за школу, односно за почетно читање и писање кроз игру (в. *Настава и учење – циљеви, стандарди и исходи*, 2012: 321–358).

Дидактичке основе наставе и учења су област у оквиру које се налазе три рада. У њима се расправља о могућностима и условима који доприносе оспособљавању ученика за самостално учење, о приступу критичко-конструктивистичке дидактике на интелектуални развој ученика и на оцењивање у високом образовању у светлу савремене докимолошке доктрине (в. *Настава и учење – циљеви, стандарди и исходи*, 2012: 361–392).

Највећи број радова у категорији „Методичке основе наставе и учења” (22) налази се у области методике наставе српског језика и књижевности, наставе математике, наставе природе и друштва, наставе музичке и ликовне културе и наставе физичког васпитања. У области наставе српског језика и књижевности расправљало се о циљевима, задацима, исходима и постигнућима у оквиру књижевности за децу, културе изражавања, проучавања књижевних дела и појединих књижевних врста. Аутори који су се бавили методиком наставе математике су приказали повезаност мисаоних операција и остваривања циљева наставе математике, повезаност одређења образовних стандарда и квалитета почетне наставе математике, као и значај проблемске наставе у настави математике. Радови из области методике природе и друштва разматрају питања везана за садржаје и појмове у уџбеницима природе и друштва, као и питања циљева и исхода наставе овог предмета. Присутни су, такође, и радови који се баве компетенцијама студената за предмет Методика наставе музичке културе и исходима учења студијских предмета на студијама за учитеље и васпитаче из области музичке културе (в. *Настава и учење – циљеви, стандарди и исходи*, 2012: 395–676).

Последња област у овој монографији – „Језик, књижевност, култура изражавања и развој говора” – садржи 5 радова који се у највећем односе на питања страног језика у високошколској настави и млађим разредима основне школе (в. *Настава и учење – циљеви, стандарди и исходи*, 2012: 679–726).

Комплексност сагледавања проблематике циљева, стандарда и исхода огледа се у приступу овим питањима у најширем контексту васпитања и образовања и друштвених околности у којима се они реализују, до веома конкретних проучавања, разматрања и истраживања у различитим областима наставе и учења. Управо то доприноси квалитету ове монографије и новим сазнањима из ове области која су отворила и нека нова питања и простор за даља проучавања. Јасно је да се проблематиком циљева, стандарда и исхода образовања, наставе и учења мора континуирано и систематски бавити и да је правац решавања ових питања везан за квалитет образовања, тј. за стално унапређивање и трагање за новим решењима у васпитно-образовној теорији и пракси.

3. Међународни научни скуп:

Настава и учење – квалитет васпитно-образовног процеса, 2013.

Трећи Међународни научни скуп *Настава и учење – квалитет васпитно-образовног процеса* реализован је 8. новембра 2013. године. Општа тема скупа односила се на квалитет васпитно-образовног рада, а тематски оквир је дефинисан у оквиру седам подтема (в. Табела 3). Учесници и аутори радова у монографији су из Србије, Словеније, Словачке, Пољске, Северне Македоније, Хрватске и Босне и Херцеговине. Монографија настала у оквиру овог скупа садржи 57 радова, од којих су прва четири уводна, док су остали распоређени у седам области. Од укупног броја радова 66,66% су прегледни, а 33,34% оригинални научни радови. У односу на претходне две монографије у овој је више радова објављених на енглеском језику, њих 13.

Табела 3. Радови у монографији
 „Настава и учење – квалитет васпитно-образовног процеса”

	Прегледни радови	Оригинални научни радови	Стручни радови	Укупно
Уводни реферати	/	4	/	4
1. Општа питања квалитета образовања	6	4	/	10
2. Професионални развој наставника	4	2	/	6
3. Квалитет наставе/учења Дидактичко-методичко разматрање наставе	4	4	/	8
4. /учења из области језика, књижевности, културе изражавања, развоја говора, страног језика Дидактичко-методичко разматрање наставе/	8	2	/	10
5. учења из области математике и информатике Дидактичко-методичко разматрањенаставе/	8	1	/	9
6. учења из области физичког васпитања, музичке и ликовне културе	4	1	/	5
7. Инклузивни приступ настави и учењу	4	1	/	4
УКУПНО	38 66,66%	19 33,34%	/	57 100%

У уводним рефератима разматрају се значајна питања која су у вези са темом скупа: проблематика вредновања рада школе; постигнућа ученика; проблематика наставног процеса коју детерминишу образовна средина и учбеници и настава која подржава креативност (в. *Настава и учење – квалитет васпитно-образовног процеса*, 2013: 17–64).

Тематску област „Општа питања квалитета образовања” чини 10 радова у којима се указује на: потребу за јасним дефинисањем циљева и задатака образовања који доприносе његовом бољем квалитету; повезаност квалитета наставе и квалитета образовања; неопходност процеса самоевалуације у осигурању квалитета; основне правце унапређивања квалитета у македонском образовном систему; осигурање квалитета у образовању у Словенији и оквиру квалитета образовања у Србији (в. *Настава и учење – квалитет васпитно-образовног процеса*, 2013: 67–160).

Професионални развој наставника је област која је била заступљена и у претходне две монографије, а 6 радова у овој монографији проблематику третира у контексту квалитета васпитно-образовног процеса. Наглашава се потреба за стандардизацијом компетенција наставника и васпитача и повезаност професионалног развоја наставника са квалитетом процеса у васпитно-образовним установама (в. *Настава и учење – квалитет васпитно-образовног процеса*, 2013: 163–224).

„Квалитет наставе/учења” као тематска област садржи 8 радова који представљају широк дијапазон питања која утичу или одређују квалитет наставе од положаја ученика у наставном процесу, преко избора наставних метода, сагледавања процеса учења из угла психодидактичких димензија, значаја когнитивних мапа у том процесу до развоја критичког мишљења и мотивације за постигнућа (в. *Настава и учење – квалитет васпитно-образовног процеса*, 2013: 227–318).

Дидактичко-методичким разматрањима наставе и учења из области језика, књижевности, културе изражавања, развоја говора и страног језика посвећено је 10 радова. Неки од њих се баве питањима методике наставе језика и књижевности у млађим разредима основне школе (садржаји ауторске и народне књижевности у читанкама; лирске врсте у настави књижевности; доживљавање, разумевање и тумачење књижевног дела у читанкама и примењена лингвистика) и општим питањима квалитета методике наставе српског језика и књижевности и матерњих и страних језика (в. *Настава и учење – квалитет васпитно-образовног процеса*, 2013: 321–442).

Девет радова сврстано је у област „Дидактичко-методичко разматрање наставе/учења из области математике и информатике”. Радови указују на: питања стандарда образовних постигнућа у млађим разредима основне школе; ефикасност остваривања програмских задатака наставе математике; праћење напредовања ученика и вредновање у настави математике; компетенције учи-

теља за почетну наставу алгебре; изучавање појединих појмова и проблема у настави математике, као и на квалитет рачунарских образовних софтвера (в. *Настава и учење – квалитет васпитно-образовног процеса*, 2013: 445–530).

Област „Дидактичко-методичко разматрање наставе/учења из области физичког васпитања, музичке и ликовне културе” садржи пет радова који се баве: ефектима наставе физичког васпитања; факторима у развоју моторичких способности предшколске деце; стандардима квалитета савременог наставника ликовне културе, као и питањима значаја музике за развој детета (в. *Настава и учење – квалитет васпитно-образовног процеса*, 2013: 533–564).

Последња, али не и мање важна област у овој монографији бави се питањима инклузивног приступа настави и учењу и садржи четири рада. Разматрају се теме везане за следеће проблеме: потребу инкорпорирања тематске области инклузивни приступ образовању у студијски предмет Школска педагогија у оквиру високог образовања школских педагога; питања идентификације даровитих и креативних ученика; оквира инклузивне наставе у млађим разредима основне школе и конкретна питања образовања наставника за поједине специфичности у раду са децом са сметњама у развоју (в. *Настава и учење – квалитет васпитно-образовног процеса*, 2013: 567–604).

Проблематика квалитета васпитно-образовног процеса је увек актуелна, што потврђује и број објављених радова у овој монографији, у којима су представљени разноврсни приступи, перспективе, анализе и сагледавања чињеница везаних за квалитет. Хетерогеност у приступима овој теми доприноси квалитету монографије, али и потврђује захтев савременог друштва о неопходности унапређивања и обезбеђивања квалитета васпитања и образовања.

4. Међународни научни скуп:

Настава и учење – савремени приступи и перспективе, 2014.

Међународни научни скуп *Настава и учење – савремени приступи и перспективе* је реализован 4. новембра 2014. године. Продукти овог скупа сумирани су у 61 реферату публикованом у монографији која носи наслов скупа. У радовима различитих категорија – 49,18% прегледних, 39,34% оригиналних научних и 11,49% стручних радова – разматрана су питања савремених приступа образовању и настави, месту и улози наставника у савременом васпитно-образовном процесу и могућностима и перспективама развоја образовања. Радови су сврстани у осам тематских целина, а прва четири рада су уводни реферати (в. Табела 4). На енглеском језику је штампано 9 радова, док је један рад на руском језику. Аутори радова у монографији су из Србије, Словеније, Пољске, Северне Македоније и Босне и Херцеговине.

Табела 4. Радови у монографији
 „Настава и учење – савремени приступи и перспективе”

	Прегледни радови	Оригинални научни радови	Стручни радови	Укупно
Уводни реферати	2	2	/	4
1. Општа питања образовања и савремене наставе	2	5	/	7
2. Улоге и компетенције наставника у савременој настави и школи	3	2	/	5
3. Перспективе развоја савремене наставе	5	6	/	11
4. Дидактичко-методичко разматрање наставе/учења из области језика, књижевности, културе изражавања, развоја говора, страног језика	7	3	4	14
5. Дидактичко-методичко разматрање наставе/учења из области математике и информатике	2	3	2	7
6. Дидактичко-методичко разматрање наставе/учења из области природе и друштва, физичког васпитања и музичке културе	3	/	1	4
7. Психолошки приступ настави и учењу	2	1	/	3
8. Перспективе и развој инклузивне наставе	4	2	/	6
УКУПНО	30 49,18%	24 39,34%	7 11,48%	61 100%

Уводним рефератима су отворена питања која је перспектива школе и наставе у новом веку и шта су захтеви савремене школе и наставе. Представљени су програми обавезног образовања у европским земљама и правци промена у њима. Такође је разматрано и питање мотивације неуспешних ученика у основној школи (в. *Настава и учење – савремени приступи и перспективе*, 2014: 17–60).

Прво поглавље монографије бави се општим питањима образовања, а у радовима се истиче значај наставе и учења и нарочито наглашава да су то стални педагошки проблеми које континуирано треба проучавати, откривати и пратити промене које их условљавају а везују се за савремено друштво. Такође се наглашавају оквири изворне педагошке парадигме у модерној педагошкој теорији и пракси, као и приступи и перспективе конкретних педагошких проблема (в. *Настава и учење – савремени приступи и перспективе*, 2014: 63–144).

И у овој монографији место су заузели радови (њих 5) који се баве приступима и перспективама проучавања места и улоге наставника у савременом васпитно-образовном процесу (развој улога и компетенција наставника и унапређивање сопственог рада) (в. *Настава и учење – савремени приступи и перспективе*, 2014: 147–198).

Поглавље „Перспективе развоја савремене наставе” садржи 11 радова. Већи број радова се фокусирао на савремену наставу основног образовања (указујући на специфичности проблема савремене наставе, на значај и моделе интерактивне наставе, респонбилне наставе, функционалност класичних метода рада у савременој настави, ефективност у настави и мењајућу улогу медија у настави и школи уопште), али неколико радова разматра и питања високошколске наставе (подстицање еманципације у настави, као и питања статуса студијског предмета Образовна технологија у балканском окружењу) (в. *Настава и учење – савремени приступи и перспективе*, 2014: 201–356).

Највећи број радова у овој монографији (14) припада поглављу „Дидактичко-методичко разматрање наставе/учења из области језика, књижевности, културе изражавања, развоја говора, страног језика”. Половина радова у овом поглављу бави се наставом српског језика и књижевности у основној школи, а проблеми који се разматрају односе се на: рецепцију књижевног текста, значај индивидуалног облика рада у интерпретацији књижевног дела, наставу и културу језичког изражавања, улогу читања са предвиђањем у мисаоној активацији ученика, интерперсоналне процесе у настави ликовног и српског језика, разумевање неуметничких текстова у настави српског језика и књижевности. Остали радови у овом поглављу разматрају општа питања као што су: српска књижевност за децу и младе на размеђи два миленијума, опште одлике драме и интерпретације драмског текста, интеркултуралност и књижевно креативни постулати, као и место и значај обрађивања аутора који су део националног књижевног канона (в. *Настава и учење – савремени приступи и перспективе*, 2014: 359–508).

У области дидактичко-методичког приступа настави математике и информатике налази се 7 радова. Углавном, сви радови су усмерени на наставу математике основношколског узраста, а конкретни проблеми који се разматрају су следећи: математичке компетенције ученика, математичко моделовање у почетној настави математике, уџбеници математике и даровитост за математику. У области информатике проблеми се везују за образовне семан-

тичке везе у е-образовању (в. *Настава и учење – савремени приступи и перспективе*, 2014: 511–588).

Четири рада су у поглављу „Дидактичко-методичко разматрање наставе/учења из области природе и друштва, физичког васпитања и музичке културе”. Један рад осветљава улогу школске библиотеке у интегративној настави природе и друштва, док је други усмерен на методику наставе музичке културе и то методички приступ у обради песме. У преостала два рада пажња је усредсређена на квалитет наставе физичког васпитања, те на утицај који на децу млађег школског узраста има бављење спортским активностима (в. *Настава и учење – савремени приступи и перспективе*, 2014: 591–636).

Психолошки приступи у проучавању различитих питања разматрани су у 3 рада, а проблематика се односи на утицај мотивације постигнућа ученика на њихов успех, наставнике у интеркултуралном образовању и питања духовне интелигенције (в. *Настава и учење – савремени приступи и перспективе*, 2014: 639–662).

Инклузивно образовање и настава тематизовани су у 6 радова који припадају поглављу „Перспективе и развој инклузивне наставе”. У радовима је акценат стављен на процесе, динамизме, ефекте и добити од инклузиване наставе и образовања, питања компетенција наставника за инклузивно образовање, оквира праћења инклузивног образовања у Србији, као и на конкретна питања везана за децу са сметњама у развоју (в. *Настава и учење – савремени приступи и перспективе*, 2014: 665–704).

Велики број радова објављених у овој монографији указује на значај опште теме научног скупа. Актуелност произилази из чињенице да је акценат на савременим приступима и перспективама образовања, наставе и учења. Разноврсност тематског оквира и садржаја радова показују отвореност за стално бављење овим проблемима из различитих перспектива и приступа.

5. Међународни научни скуп:

Настава и учење – евалуација васпитно-образовног рада, 2015.

Пети по реду међународни научни скуп одржан је 6. новембра 2015. године. Централна тема скупа одређена је његовим називом – *Настава и учење – евалуација васпитно-образовног рада*. Радови презентовани на скупу штампани су у монографији која садржи 31 рад. Оригинални научни радови чине 35,5% објављених радова у монографији, 25,80% радова су прегледни, а 38,70% стручни. На енглеском језику штампано је 5 радова (16,1%). Актуелност теме скупа потврђује и присуство истраживача из иностранства (Пољска, Босна и Херцеговина и Словенија), који су приложили девет радова. Изложени реферати разврстани су у четири тематске области (в. Табела 5).

Табела 5. Радови у монографији
 „Настава и учење – евалуација васпитно-образовног рада”

Тематска област	Прегледни радови	Оригинални научни радови	Стручни радови	Укупно
Уводни реферати	/	2	2	4
1. Општа питања и савремене тенденције евалуације у образовању и настави	2	7	4	13
2. Дидактичко-методички приступ евалуацији васпитно-образовног рада из области језика, књижевности и културе изражавања	1	1	6	8
3. Дидактичко-методички приступ евалуацији васпитно-образовног рада из области математике	4	1	/	5
4. Дидактичко-методички приступ евалуацији васпитно-образовног рада из области физичког васпитања	1	/	/	1
УКУПНО	8	11	12	31
	25, 80%	35,50%	38,70%	100%

Монографија садржи четири уводна реферата у којима се разматрају следећа питања и проблеми: школски задаци за ефикасно учење; оцењивање уз помоћ ОБН модела (одвајање битног од небитног); вредновање у настави физичког васпитања; евалуација ликовно апрецијативних способности ученика млађег школског узраста (в. *Настава и учење – евалуација васпитно-образовног рада*, 2015: 13–72).

У оквиру, по броју радова најобимније теме – „Општа питања и савремене тенденције евалуације у образовању и настави” – објављено је 13 радова у којима се разматрају следећа питања: квалитет и самовредновање у образовању; евалуација различитих врста наставе и учења (репродуктивна и развијајућа настава, тандемско учење у инклузивној настави); могућности и ограничења иницијалног оцењивања постигнућа ученика; самоевалуација рада школе и евалуација њене превентивне делатности; рефлексивна пракса и самовредно-

вање наставника; комуникационе компетенције наставника из угла ученика и истраживача; механизми образовног система Србије за унапређење инклузивности. Нису занемарена ни питања евалуације у високом образовању: евалуација квалитета, процеса и исхода универзитетске наставе; развој курикулума као претпоставка осигурања квалитета савременог универзитетског образовања; објективност студената у испитивањима евалуације (в. *Настава и учење – евалуација васпитно-образовног рада*, 2015: 75–230).

Знатан број радова бавио се и темом у оквиру које су разматрана питања и проблеми приступа евалуацији васпитно-образовног рада из области језика, књижевности и културе изражавања (8 радова), нешто мањи (5 радова) питањима из области математике, а најмањи (по један рад) овом темом у областима физичког васпитања и ликовне културе (в. Табела 5), те је несумњиво да је ова монографија скренула пажњу стручне и научне јавности на нека од претходно наведених општих питања, проблема и савремених тенденција евалуације како у образовању и настави уопште, тако и у предметним областима српског језика и математике.

6. Међународни научни скуп:

Настава и учење – уџбеник у функцији наставе и учења, 2016.

Међународни научни скуп *Настава и учење – уџбеник у функцији наставе и учења*, одржан 4. новембра 2016. године, резултирао је монографијом у којој је штампано 46 радова. Оригинални научни радови чине 50% свих објављених радова у монографији, док су 32,60% прегледни и 17,40% стручни радови. На енглеском језику штампано је 8 радова (17,4%). Централна тема монографије је уџбеник. Значај теме истакла је и главна и одговорна уредница монографије Ана Пешикан наглашавајући у свом уводном чланку да се значај уџбеника често „превиђа” или „минимализује површним пренаглашавањем могућности савремених информационо-комуникацијских технологија (ИКТ)” (Пешикан, 2016: 11). Различита питања и проблеми у вези са уџбеником у монографији су разврстани у шест тематских области (в. Табела 6).

Табела 6. Радови у монографији
„Настава и учење – уџбеник у функцији наставе и учења”

Тематска област	Прегледни радови	Оригинални научни радови	Стручни радови	Укупно
Уводни реферати	/	2	2	4
1. Уџбеници за учење језика	5	6	3	14
2. Уџбеници познавања природе и друштва	/	3	2	5
3. Уџбеници историје	2	1	/	3

Тематска област	Прегледни радови	Оригинални научни радови	Стручни радови	Укупно
4. Уџбеници математике	3	4	/	7
5. Уџбеници музичке културе	1	1	/	2
6. Теоријска питања уџбеника	4	6	1	11
УКУПНО	15 32,60%	23 50%	8 17,4%	46 100%

Монографија садржи 4 уводна реферата у којима се разматрају питања сагледавања уџбеника у различитим перспективама; актуелне дилеме образовног дизајна уџбеника; важност медијског образовања у раном детињству и неопходност израде интерактивних уџбеника страних језика на учитељским факултетима (в. *Настава и учење – уџбеник у функцији наставе и учења*, 2016: 21–72).

Пажњу стручњака који су се бавили уџбеницима највише су заокупљала питања која се тичу уџбеника за учење језика и теоријска питања уџбеника. Прегледом тих радова евидентирали смо да се највећи број радова (њих 14) бави питањима уџбеника за учење српског језика (8 радова), матерњег језика (3 рада), српског језика као страног (1 рад), руског језика (1 рад) и енглеског језика (1 рад) (в. *Настава и учење – уџбеник у функцији наставе и учења*, 2016: 75–240). Након тога следе уџбеници за учење математике којима је посвећено 7 радова, потом уџбеници природе и друштва (5 радова), уџбеници историје (3 рада) и уџбеници музичке културе (2 рада) (в. Табела 6). Запажа се да ниједан рад није посвећен уџбеницима ликовне културе и физичког васпитања.

Теоријска питања уџбеника разматрају се у 11 радова. Њима се обухвата широки спектар питања и проблема: општа питања педагошке функције уџбеника, примена електронских уџбеника, перспектива уџбеника у медијском простору, васпитна питања уџбеника, уџбеник у инклузивном образовању, питања и проблеми обликовања уџбеника, вредности и квалитети уџбеника у функцији наставе и учења (в. *Настава и учење – уџбеник у функцији наставе и учења*, 2016: 479–630).

Без намере да улазимо у квалитативну анализу радова сложићемо се са уредницом Пешикан да монографија *Настава и учење – уџбеник у функцији наставе и учења* има значај у томе што доприноси ширењу свести о важности како уџбеника тако и истраживања свих његових аспеката и резултата у прикупљању налаза који могу допринети креирању нових уџбеника (Пешикан, 2016: 12). Да образовна политика и уџбеници представљају важно питање и у региону, сведоче и радови аутора из Пољске, Бугарске, Словеније, Босне и Херцеговине и Црне Горе, који су такође публиковани у овој монографији.

7. Међународни научни скуп:

Културно-потпорна средства у функцији наставе и учења, 2017.

Монографија *Културно-потпорна средства у функцији наставе и учења* садржи радове који су изложени на истоименом међународном научном скупу који је одржан 3. новембра 2017. године. Монографија обухвата 33 рада од чега 27,27% чине оригинални научни радови, 36,36% прегледни, 27,27% стручни и 9,09% кратка или претходна саопштења. Радови су разврстани у пет тематских целина (в. Табела 7). На енглеском језику штампана су 4 рада (12,12%), а поред аутора из Србије, заступљени су и аутори из Словеније, Словачке, Пољске, Црне Горе и Босне и Херцеговине.

Табела 7. Радови у монографији
 „Културно-потпорна средства у функцији наставе и учења”

Тематска област	Прегледни радови	Оригинални научни радови	Кратко или претходно саопштење	Стручни радови	Укупно
Уводни реферати	1	3	/	/	4
1. Културно-потпорна средства у психолошкој и дидактичкој теорији и њихове импликације у наставној пракси	1	2	/	2	5
2. Културно-потпорна средства у функцији учења у школском контексту	4	/	3	2	9
3. Културно-потпорна средства у функцији развоја и учења на предшколском узрасту	2	/	/	2	4
4. Уџбеник и штампани материјали као културно-потпорна средства у функцији учења и развоја	3	4	/	/	7
5. Информационо-комуникациона технологија као културно-потпорно средство у функцији наставе и учења	1	/	/	3	4
УКУПНО	12 36,36%	9 27,27%	3 9,09%	9 27,27%	33 100%

Монографија садржи 4 уводна реферата у којима се разматрају: 1) могућности мерења и унапређења школске климе као културног ресурса; 2) концепт културно-потпорних средстава у настави; 3) дипломе и друштвена репродукција, и 4) образовно-васпитни концепт регије Емилија у северној Италији, тј. улога културе простора и значај комуникације у њему (в. *Културно-потпорна средства у функцији наставе и учења*, 2017: 15–74).

Тема „Културно-потпорна средства у психолошкој и дидактичкој теорији и њихове импликације у наставној пракси” обухвата 5 радова. Аутори у њима приказују социоконструктивистички приступ комуникационом процесу и комуникационој компетентности; упоређују примену културно-потпорних средстава у традиционалној настави и иновативној настави; испитују синдром изгарања на послу код наставника основних и средњих школа у односу на њихове социјалне и личне карактеристике; разматрају ђачке приредбе као културно-потпорни фактор осамостаљивања ученика; представљају културни програм средине као педагошки ослонац развоју и учењу детета (в. *Културно-потпорна средства у функцији наставе и учења*, 2017: 77–154). Запажа се да је иако невелика бројем радова, ова тема објединила радове који културно-потпорна средства посматрају са различитих аспеката психолошке и дидактичке теорије, те да доминирају радови који се ослањају на социоконструктивистички приступ учењу.

Уочава се да највећи број радова (њих 9) припада теми „Културно-потпорна средства у функцији учења у школском контексту”. У оквиру ове теме културно-потпорна средства су проблематизована у оквирима предметне наставе: наставе матерњег и страног језика (6 радова), наставе природе и друштва (1 рад) и музичке и ликовне културе (по један рад). Аутори као културно-потпорна средства у школском контексту посматрају и филмске адаптације, наставне методе (методу сценске адаптације) и локално уметничко наслеђе. У културно-потпорна средства убрајају и наставне садржаје. Прегледом радова у оквиру ове тема запажа се да је у фокусу стручњака основно образовање (само је један рад посвећен високом образовању) (в. *Културно-потпорна средства у функцији наставе и учења*, 2017: 157–256).

Културно-потпорна средства на предшколском узрасту тематизована су у 4 рада. Аутори у њима разматрају игру као потпорно средство у предшколском математичком образовању; масмедијску визуелизацију наставних садржаја и информално образовање деце; едукативне аспекте позоришта сенки и инклузију и културне формативне компоненте (в. *Културно-потпорна средства у функцији наставе и учења*, 2017: 259–300).

И тематска област „Информационо-комуникациона технологија као културно-потпорно средство у функцији наставе и учења” садржи 4 рада. Реч је, углавном, о стручним чланцима у којима се разматрају могућности и изазови ИКТ: 1) у образовању уопште (1 рад); 2) у настави књижевности (1 рад) и 3) у настави страног језика (1 рад). Поглавље садржи и један прегледни чланак у

коме се објашњавају појам, суштина, функција и доприноси дидактичког мултимедија као једног од услова да се створе оптимални услови за свестрани развој ученика (в. *Културно-потпорна средства у функцији наставе и учења*, 2017: 409–452).

Монографија *Културно-потпорна средства у функцији наставе и учења* скреће пажњу истраживачима и стручној јавности на потребу за потпунијим сагледавањем места, значаја и улоге културно-потпорних средстава у процесу наставе и учења. Овај скуп је иницирао и нека потоња истраживања улоге аксиолошког контекста, језика као културно-потпорног средства у функцији наставе и учења, те уџбеника, штампаних материјала и информационо-комуникационе технологије, будући да су то биле теме неких од радова на каснијим међународним скуповима који су одржани у Ужицу.

8. Међународни научни скуп: *Језик, култура, образовање, 2018.*

Осми по реду Међународни научни скуп *Језик, култура, образовање* одржан је 2. новембра 2018. године. Реферати изложени на скупу штампани су у монографији која садржи 52 рада разврстана у четири тематске целине (в. Табела 8). Монографија садржи 21 оригинални научни рад (40,38%), 19 прегледних радова (36,54%), 9 стручних радова (17,31%), 2 научне критике, односно полемике (3,85%) и 1 рад који има категорију кратког или претходног саопштења (1,92%). Запажа се и да је заступљен знатан број радова стручњака из иностранства (Словеније, Босне и Херцеговине, Северне Македоније, Словачке, Пољске и Турске) и 14 радова (26,92%) је штампано на енглеском језику.

Табела 8. Радови у монографији
„Језик, култура, образовање”

Тематска област	Прегледни радови	Оригинални научни радови	Кратко или претходно саопштење	Стручни радови	Научна критика, односно полемика	Укупно
Уводни реферати	1	3	/	/	/	4
1. Језик у образовном контексту	1	6	/	2	/	9
2. Културолошки обрасци у систему образовања и васпитања	9	3	/	4	1	17

Тематска област	Прегледни радови	Оригинални научни радови	Кратко или претходно саопштење	Стручни радови	Научна критика, односно полемика	Укупно
3. Савремени приступи развоју и учењу на предшколском узрасту	2	1	1	2	1	7
4. Савремени приступи образовању и васпитању у школском контексту	6	8	/	1	/	15
УКУПНО	19 36,54%	21 40,38%	1 1,92%	9 17,31%	2 3,85%	52 100%

Монографија садржи 4 уводна реферата. Њима су обухваћена различита питања и проблеми, почевши од преиспитивања основног одређења појма културе и значаја „критике метафизике” и „језичког преокрета” за разумевање постмодерне филозофије и културе, преко праваца развијања логичког мишљања уз подршку дигиталних прича и места и улоге коучинга у образовном контексту до корпусне анализе лексеме из Вуковог *Рјечника* помоћу које се изводе нови подаци о лексици (в. *Језик, култура, образовање*, 2018: 17–72).

Највећи број радова (њих 17) припада теми „Културолошки обрасци у систему образовања и васпитања”. Аутори се у оквиру ове теме баве широким спектром културолошких питања и проблема: теоријским питањима уметности и културног идентитета; испитивањем ставова студената друштвених и хуманистичких наука о језику, култури и образовању; предузетничком културом; феминизацијом наставничког позива; школом као фактором за развијање интеркултуралности; инклузивном културом школе; школском библиотеком; екскурзијом у функцији наставе и учења и историје. Поред тога, у оквиру теме разматрани су и културолошки обрасци у настави из области уметности и настави из области српског језика и књижевности. Културолошким обрасцима у области уметности посвећена су четири рада (рад о образовању наставника из области уметности за примену филма у настави; рад о сликама, знацима и симболима у образовању за визуелне уметности; рад о језику уметности и рад о теоријском утемељењу и актуелности концепта „Васпитање уметношћу”). У оквиру 5 радова разматрају се културолошки обрасци у настави српског језика и књижевности (рад о културноисторијској скици дубровачке књижевности у српској књижевноисторијској традицији; рад о култу мртвих у уметничкој слици живота врањанске средине у делима Боре Станковића; рад о иницијацијској кризи и хтонским елементима у анализи лирске усмене песме „Српска

девојка”); рад о неким елементима језичке културе при учењу српског језика као страног и рад о сусрету култура у аутобиографији Михајла Пупина) (в. *Језик, култура, образовање*, 2018: 191–410).

Друга по бројности радова је тема „Савремени приступи образовању и васпитању у школском контексту”. Она обухвата 15 радова у којима се разматрају општа дидактичка питања и методичка питања која припадају предметним областима математике (6 радова) и словеначке књижевности (један рад). Општа дидактичка питања презентују се у оквиру осам радова. У њима се издвајају следеће теме: апликативност Дјуијевог педагошког рефлексивног приступа; нивои рецепције наставе; сукоб родитеља и школе око права која се тичу образовања; студија случаја из Аустрије о ставовима наставника о примени националних стандарда у образовању; метафоричке перцепције наставника повезане са технолошким лидерима; евалуација успешности наставничког портала; преглед савремених стратегија превенције школског неуспеха, и проблемска наставна стратегија у савременој школи (в. *Језик, култура, образовање*, 2018: 521–712).

Тема „Језик у образовном контексту” је трећа по бројности радова. Она обухвата 9 радова у којима се разматрају следећа питања и проблеми: облици казивања у српској књижевности; учење страних језика (енглеског и француског); правописна норма македонског стандардног језика у образовном контексту; језик на предшколском узрасту (дечји неологизмима); загонетке у дечјем вртићу; језик музике; језик математике; улога језика, учења путем открића и ИКТ у развоју научне писмености (в. *Језик, култура, образовање*, 2018: 75–188).

Тема која је посвећена предшколском васпитању и образовању („Савремени приступи развоју и учењу на предшколском узрасту”) обухвата 7 радова. Аутори у њима разматрају проблем социокултурног контекста у којем одраста дете предшколског узраста и подстицаје дечјем развоју: дечја питања, комуникацијски модел за дискусију о књижевном тексту, лингвометодички текст и примену бајке у функцији култивисања дечје игре. Такође, разматрају међусекторску интеграцију у предшколском периоду (словеначки предшколски наставни план и програм) и баве се евалуацијом предшколског програма из физичког васпитања (в. *Језик, култура, образовање*, 2018: 413–518).

Разноврност и бројност радова који су објављени у монографији потврда су за актуелност и добар одабир теме скупа. Јасно је сагледана улога и значај језика и културе у образовању. Покренута су и бројна питања о различитим културолошким обрасцима у систему образовања и васпитања која могу иницирати нова истраживања у овој области.

9. Међународни научни скуп: *Наука, настава, учење – проблеми и перспективе, 2019.*

Монографија *Наука, настава, учење – проблеми и перспективе* садржи радове са истоименог, девог по реду међународног научног скупа, који одржан је 25. октобра 2019. године. У монографији је штампано 36 радова и они су распоређени у пет тематских области које нису именоване, већ су само обележене бројевима (в. Табела 9). Највећи број радова (њих 18 или 50%) има категорију оригиналног научног рада, нешто је мање прегледних радова (12 или 33,33%), а најмање стручних радова (6 или 16,67%). У монографији је штампано и 5 радова на енглеском језику (13,89%), а поред радова аутора из Србије, заступљени су радови аутора из Босне и Херцеговине, Словеније, Словачке, Пољске и Бугарске.

Табела 9. Радови у монографији
„Наука, настава, учење – проблеми и перспективе”

Тематска област	Прегледни радови	Оригинални научни радови	Стручни радови	Укупно
Уводни реферати	3	1	/	4
I	2	5	/	7
II	3	3	2	8
III	2	4	3	9
IV	1	2	/	3
V	1	3	1	5
УКУПНО	12 33,33%	18 50%	6 16,67%	36 100%

Монографија садржи 4 уводна реферата. У њима се разматрају следећа питања: емоције (емоције у систему вредности и учења и емоције ученика); стање, потребе и перспективе истраживачких приступа у проучавањима педагошких факултета и подучавање и учење будућих наставника ликовних уметности (в. *Наука, настава, учење – проблеми и перспективе*, 2019: 17–80).

Тематска област која је означена римским бројем I садржи 7 радова у којима се третирају питања и проблеми који су усмерени ка следећим темама: изазови интеркултурног васпитања; опредељивање матураната за програме наставничке оријентације; критички осврт на ренесансну педагогију и њен утицај на реформски рад педагога (Коменског, Песталоција и Хербарта) и касније реформне струје у Немачкој, Енглеској и Русији; присутност и врста медијације у школском окружењу; утврђивање фактора који доминантно утичу на развој и манифестацију поремећаја у социјалном понашању младих до 14 година; предвиђање аутономије адолесцената на основу квалитета афективне везаности (в. *Наука, настава, учење – проблеми и перспективе*, 2019: 83–200).

Тематска област означена римским бројем II обухвата 8 радова. Од тог броја, три рада се баве проблемима оцењивања. У њима се разматрају следећа питања: компетенције за оцењивање садашњих и будућих наставника, објективност оцењивања у настави (истраживање и критичка анализа фактора који утичу на објективност и учесталост појављивања оцењивања у наставном процесу) и утврђивање ставова ученика средње школе о оцењивању. Такође, три рада су посвећена и проблемима инклузије. Аутори у њима расветљавају дидактичко-методичка обележја и процесе инклузивне индивидуално планиране наставе; учење у инклузивном вртићу кроз развој и стимулацију визуелне ефикасности и утицај реформи у образовању на улогу коју наставник има у импликацији инклузивне наставе. У овој тематској области налази се и рад у коме се указује на значај вербалне и невербалне комуникације у настави и рад у коме је приказано како се у словеначким основним школама примењује систем индивидуализације и диференцијације ученика (в. *Наука, настава, учење – проблеми и перспективе*, 2019: 203–338).

У тематској области означеној римским бројем III налази се 9 радова у којима се третирају проблеми и перспективе у савременој настави језика и књижевности и настави и учењу страног језика. Проблеми и перспективе у савременој настави језика и књижевности предмет су разматрања у оквиру 5 радова. Реч је о радовима у којима се расветљавају: примена успаванке у активностима са предшколском децом; значај примене басне у настави у млађим разредима основне школе; проблеми полисемије и хомонимије и статус предмета Реторика на учитељским и педагошким факултетима. Проблеми и перспективе у настави и учењу страног језика такође се разматрају у оквиру 5 радова. У њима се указује на следећа питања: значај културне парадигме, тј. повезаност наставе страних језика са проучавањем националне културе земље којој тај језик припада; добробит интегрисања интердисциплинарних садржаја у настави страних језика на примеру француског језика; проблем обраде сложеница и полусложеница у жаргону при учењу српског језика као страног на примеру пољских студената србистике; модели примене језичке математике у учењу бугарског језика, и историјат учења румунског језика као страног на Филолошком факултету Универзитета у Београду (в. *Наука, настава, учење – проблеми и перспективе*, 2019: 341–458).

Тематска област означена римским бројем IV садржи три рада у којима се разматрају питања и проблеми положаја ученика потенцијално даровитих за математику у концепту инклузивног образовања у млађим разредима основне школе; представља процесно-дидактички модел у учењу математике, и разматра примена образовних софтвера у интегрисању наставе математике и природе и друштва (в. *Наука, настава, учење – проблеми и перспективе*, 2019: 461–508).

У тематској области V налази се 5 радова у којима се обрађују проблеми и перспективе наставе музичке културе (2 рада), ликовне културе (1 рад) и

физичког васпитања (1 рад). Такође, у оквиру ове целине разматра се потреба и могућности примене интернета и мултимедије у млађим разредима основне школе (в. *Наука, настава, учење – проблеми и перспективе*, 2019: 511–588).

Запажа се да у монографији доминирају радови који се баве општим питањима савремене наставе и учења и да знатан број радова обрађује питања која залазе у домен педагошке психологије. У односу на претходне скупове, приметно је повећање интересовања аутора за питања и проблеме који се тичу инклузије. Када је реч о проблемима и перспективама предметне наставе, наставља се тенденција да је у фокусу пажње истраживача и теоретичара настава језика (страних и матерњег). Проблеми наставе и учења предмета из групе уметничких и питања из области наставе физичког васпитања разматрају се у невеликом броју радова. Иако су се аутори бавили темама које се односе на све нивое образовања, мање је радова који се баве проблемима и перспективама средњошколског и универзитетског образовања. Резимираћемо да су аутори указали на бројне проблеме и изазове са којима се суочава савремено образовање и да су назначили и потенцијалне перспективе његовог будућег развоја, чиме су покренута и бројна питања која можемо посматрати и као нове изазове.

10. Међународни научни скуп:

Наука и настава у васпитно-образовном контексту, 2020.

Међународни научни скуп *Наука и настава у васпитно-образовном контексту* реализован је у октобру 2020. године, онлајн због ванредних околности.

Монографија са овог скупа садржи 30 радова. С обзиром на то да радови у монографији нису класификовани у одређене области, определили смо се да приказ ових радова дамо кроз тематске области дефинисане као тематски оквир скупа (в. Табела 10). Објављени радови су категорисани као прегледни (46,66%), оригинални научни (26,67%) и стручни (26,67%). Шест радова је публиковано на енглеском језику. Учесници скупа и аутори радова су из Србије, Словачке, Пољске, Хрватске, Босне и Херцеговине и Црне Горе.

Табела 10. Радови у монографији
„Наука и настава у васпитно-образовном контексту”

		Прегледни радови	Оригинални научни радови	Стручни радови	Укупно
1.	Наука и васпитно-образовни контекст	1	2	1	4
2.	Изазови савременог васпитања и образовања	2	/	/	2

	Прегледни радови	Оригинални научни радови	Стручни радови	Укупно
3. Изазови и проблеми васпитно-образовног контекста савремене наставе у теорији и пракси	9	4	4	17
4. Изазови дигитализације у образовању и васпитању Наставник/васпитач и	/	1	1	2
5. креирање васпитно- образовног контекста	1	1	/	2
6. Изазови и могућности предшколског васпитног контекста	1	/	/	1
7. Изазови и проблеми спорта у савременом друштвеном и васпитно- образовном контексту	/	/	2	2
УКУПНО	14 46,66%	8 26,67%	8 26,67%	30 100%

Радови који по свом садржају припадају тематском оквиру „Наука и васпитно-образовни контекст” (4 рада) баве се питањима образовања и компетенција за друштво будућности; приказом и вредностима развоја емоционалног васпитања и статусом, садржајем и циљем часописа друштвених наука у Србији.

Када су у питању радови који су усмерени на област „Изазови савременог васпитања и образовања”, конкретне теме се односе на контекст породичног васпитања и домске педагогије.

У седамнаест радова који припадају тематској целини „Изазови и проблеми васпитно-образовног контекста савремене наставе у теорији и пракси” аутори су се бавили питањима школског неуспеха и тешкоћа у основној школи и приступима мотивацији, учењу на општем нивоу. Конкретнији приступи усмерени оквирима методика наставе представљени су у радовима који третирају проблеме методике српског језика и књижевности (развијајућа настава у функцији рецепције књижевног дела, као и различите врсте материјала и уџбеника у настави српског језика), методике наставе математике (таксономија циљева учења, питања математичке писмености), методике физичког васпитања (планирање и програмирање), методике наставе музичке културе (настава музичког у функцији целовитог развоја ученика), методике наставе ликовне културе (виртуелни музеј у настави) и методике страних језика.

У оквиру области „Изазови дигитализације у образовању и васпитању” презентована су 2 рада која се баве питањима е-курсева у високом образовању и дигитализацијом процеса учења.

Проблематиком везаном за наставника и његове улоге у креирању васпитно-образовног контекста баве се 2 рада и то из перспективе будућих учитеља и наставника. Један рад је везан за област предшколског васпитања, а 2 рада за област спорта и у њима се разматрају актуелна питања антидопинг програма и глобализације у свету спорта.

Упоређујући број радова с бројем у претходно објављеним монографијама, монографија *Наука и настава у васпитно-образовном контексту* има најмањи број радова, у којима је ипак присутна тематска разноврсност и отворена су многа питања савременог васпитно-образовног контекста. Мање учешће аутора на овом скупу се може правдати целокупним друштвеним контекстом пандемије и реализацијом скупа онлајн. Међутим, ни такве околности нису утицале на одлагање или одустајање од реализације научног скупа.

ЗАКЉУЧАК

У десетогодишњем периоду (од 2011. до 2021. године) одржавања међународног научног скупа на Педагошком факултету у Ужицу антиципиране су бројне теме које се тичу наставе и учења. Пажљиво, из године у годину, бирајући тематски оквири скупа обухватили су различита питања наставе и учења у дијахроној и синхроној перспективи како би се утврдило и критички сагледало тренутно стање са свим актуелним проблемима на које се рефлектује друштвени контекст и дали будући путеви и перспективе развоја нашег школства и образовања уопште. То је укључивало разматрање циљева, стандарда и исхода у области учења; истраживање квалитета васпитно-образовног процеса, евалуацију васпитно-образовног рада и испитивање квалитета уџбеника и културно-потпорних средстава која се користе у функцији наставе и учења. Такође, теоретичари и истраживачи су испитивали и улоге које имају језик и култура у образовању и васпитању, улогу и значај васпитно-образовног контекста, а бавили су се и проблемима науке, њеном перспективом и улогом коју има у настави.

Из претходно изложеног видимо да је захваћен широки дијапазон тема које се тичу развоја науке уопште, образовања у широком контексту, наставе и учења, а да су оне биле добро одабране и актуелне, сведочи и бројност радова које су на скуповима излагали како аутори из Србије тако и они из иностранства (Словачке, Пољске, Бугарске, Турске, Словеније, Хрватске, Босне и Херцеговине, Северне Македоније, Црне Горе...). Као резултат свега тога објављено је 10 монографија у којима је штампано укупно 469 радова различитих научних категорија: 177 оригиналних научних радова (37,74%); 212 преглед-

них радова (45,2%); 74 стручна рада (15,78%), 4 кратка или претходна саопштења (0,85%) и 2 научне критике, односно полемике (0,43%). Њиховим прегледом утврдили смо да су у фокусу истраживача и теоретичара била општа питања васпитања, образовања, савремене школе, наставе и учења, као и питања вредновања и евалуације у образовању, квалитета уџбеника и образовања и стручног усавшавања наставника. Доминирају теме из области основног образовања, те би у перспективи ваљало обратити пажњу и на актуелне теме које се тичу како предшколског васпитања и образовања, тако и високог образовања, нарочитог оног на учитељским и педагошким факултетима. Приметно је и да последњих година постепено расте интересовање стручњака и за теме из области инклузије. Такође, предмет разматрања би могао бити усмерен и на питања васпитања и васпитног деловања јер је уочено да се у невеликом броју радова актуелизују питања која се баве овом проблематиком. Када је реч о областима предметних методика, доминирају радови из српског језика и књижевности и методике наставе овог предмета, као и радови из области методике наставе математике и почетног математичког образовања, па се може размислити и о томе да се будућим темама додатно иницира интересовање и за друге области васпитно-образовног рада или предложи теме у чијем ће фокусу бити интеграција. Такође, и иновирање наставног процеса, примена дигиталних технологија и извођење онлајн наставе се намећу као важне теме у области образовања, нарочито због извођења наставе, бављења науком и самог учења у измењеном друштвеном контексту који је настао у условима пандемије, па је добро што што је актуелност ових питања препозната и што је тема овогодишњег међународног скупа („Наука, настава, учење у измењеном друштвеном контексту”) посвећена баш тим питањима. Но, с обзиром на то да ће неке измене друштвеног контекста оставити последице које се могу трајно како позитивно тако и негативно рефлектовати на сам процес образовања, ваљало би се таквим темама додатно позабавити и у будућности.

Имајући у виду и то да наш преглед радова у монографијама са научних скупова није био квалитативног, већ само прегледног карактера, сматрамо да се њихов значај огледа и у томе што је њима скренута пажња научне и стручне (стране и наше) јавности на бројна питања и проблеме из области науке, образовања, наставе и учења, као и промовисање истраживачких резултата као корисних и релевантних како за развој науке, тако и за унапређивање праксе. У том контексту као добар путоказ за даља истраживања може послужити и списак радова који су објављени у овим монографијама, а који прилажемо уз овај рад.

Извори

Настава и учење – стање и проблеми (монографија са Међународног научног скупа „Настава и учење – стање и проблеми”, одржаног 11. новембра 2011. године на Учитељском факултету у Ужицу) (2011). К. Шпијуновић (ур.). Ужице: Учитељски факултет, 854 стр.

Настава и учење – циљеви, стандарди, исходи (монографија са Међународног научног скупа „Настава и учење – циљеви, стандарди, исходи”, одржаног 9. новембра 2012. године на Учитељском факултету у Ужицу) (2012). С. Маринковић (ур.). Ужице: Учитељски факултет, 726 стр.

Настава и учење – квалитет васпитно-образовног процеса (монографија са Међународног научног скупа „Настава и учење – квалитет васпитно-образовног процеса”, одржаног 8. новембра 2013. године на Учитељском факултету у Ужицу) (2013). Р. Николић (ур.). Ужице: Учитељски факултет, 604 стр.

Настава и учење – савремени приступи и перспективе (монографија са Међународног научног скупа „Настава и учење – савремени приступи и перспективе”, одржаног 4. новембра 2014. године на Учитељском факултету у Ужицу) (2014). Р. Николић (ур.). Ужице: Учитељски факултет, 742 стр.

Настава и учење – евалуација васпитно-образовног рада (монографија са Међународног научног скупа „Настава и учење – евалуација васпитно-образовног рада”, одржаног 6. новембра 2015. године на Учитељском факултету у Ужицу) (2015). С. Маринковић (ур.). Ужице: Учитељски факултет, 402 стр.

Настава и учење – уџбеник у функцији наставе и учења (монографија са Међународног научног скупа „Настава и учење – уџбеник у функцији наставе и учења”, одржаног 4. новембра 2016. године на Учитељском факултету у Ужицу) (2016). А. Пешикан (ур.). Ужице: Учитељски факултет, 630 стр.

Културно-потпорна средства у функцији наставе и учења (монографија са Међународног научног скупа „Културно-потпорна средства у функцији наставе и учења”, одржаног 3. новембра 2017. године на Учитељском факултету у Ужицу) (2017). С. Маринковић (ур.). Ужице: Учитељски факултет, 452 стр.

Језик, култура, образовање (монографија са Међународног научног скупа *Језик, култура, образовање*, одржаног 2. новембра 2018. године на Педагошком факултету у Ужицу) (2018). С. Маринковић (ур.). Ужице: Педагошки факултет, 712 стр.

Наука, настава, учење – проблеми и перспективе (монографија са Међународног научног скупа *Наука, настава, учење – проблеми и перспективе*, одржаног 25. октобра 2019. г. на Педагошком факултету у Ужицу) (2019). С. Маринковић (ур.). Ужице: Педагошки факултет, 588 стр.

Наука и настава у васпитно-образовном контексту (монографија са Међународног научног скупа „Наука и настава у васпитно-образовном контексту”, одржаног 23. октобра 2020. године на Педагошком факултету у Ужицу) (2020). С. Маринковић (ур.). Ужице: Педагошки факултет, 474 стр.

Пешикан, Ана (2016). Уџбеници: од истраживања до политике издавања у Србији. У: А. Пешикан (ур.), *Настава и учење – уџбеник у функцији наставе и учења* (11–18). Ужице: Учитељски факултет.

Прилог

**СПИСАК РАДОВА ШТАМПАНИХ У МОНОГРАФИЈАМА
СА МЕЂУНАРОДНИХ НАУЧНИХ СКУПОВА ОДРЖАНИХ
НА ПЕДАГОШКОМ ФАКУЛТЕТУ У УЖИЦУ
У ПЕРИОДУ ОД 2011. ГОДИНЕ ДО 2021. ГОДИНЕ**

***Настава и учење – стање и проблеми (2011). К. Шпијуновић (ур.),
Ужице: Учитељски факултет, 854 стр. [ISBN 978-86-80695-92-1]***

Поткоњак, Н. (2011). *Неоправдана запостављеност васпитне функције
наставе и учења*, стр. 19–24. [УДК 37.12].

Николић, Р. (2011). *Унапређивање квалитета високог образовања кроз
Болоњски процес*, стр. 25–38. [УДК 378.014.3(497.11)].

Бранковић, Д., Партало, Д. (2011). *Методолошки проблеми теоријског
дефинисања и емпиријског истраживања компетенција наставника*, стр. 39–
50. [УДК 371.132].

Cotič, M., Felda, D. (2011). *The Point of Teaching Mathematics*, стр. 51–64.
[УДК 371.3::51].

Gojkov, G. (2011). *Epistemologija konceptualnih promena u didaktici (Meta-
teorijske osnove emancipatorne didaktike)*, стр. 67–82. [УДК 37.012].

Сузић, Н. (2011). *S-метод у педагошкој футурологији*, стр. 83–94. [УДК
37.014.542].

Grandić, R. (2011). *Образовање за ново доба*, стр. 95–104. [УДК
37.014.3].

Vrcelj, S., Van, A. (2011). *Implicitno znanje*, стр. 105–118. [УДК
37.013:001.1].

Erić, M. (2011). *Pojam funkcionalnog znanja*, стр. 119–126. [УДК 37.032].

Кука, М., Талевски, Ј., Станојевић, Г. (2011). *Промене структуре обра-
зовног система у функцији савремених тенденција*, стр. 127–132. [УДК
37.014.3(497.11)].

Лакета, Н., Василијевић, Д. (2011). *Сазнајне основе наставног процеса*,
стр. 135–148. [УДК 371.3].

Јовановић, Б., Парлић, Ј. (2011). *Улога наставе у остваривању циљева
националног и интеркултуралног васпитања*, стр. 149–164. [УДК 37.035.6].

Duchovičová, J., Porubská, G. (2011). *The Relation between Learning Per-
formance and Emotional Expression of Teacher as Neurodidactic Problem*, стр.
165–176. [УДК 371.12:159.923.3].

Недељковић, М. (2011). *Интеракција образовања и културе у процесу наставе и учења*, стр. 177–188. [УДК 316.7:37].

Круљ, Р., Арсић, З. (2011). *Основне карактеристике, специфичности и ефекти организације и извођења наставног рада по моделу вишефронталне наставе*, стр. 189–198. [УДК 371.3].

Вилотијевић, Н., Вилотијевић, М. (2011). *Пројектни модел наставе као чинилац квалитетнијег образовног рада са студентима*, стр. 199–208. [УДК 371.314.6]

Вјекјић, Д., Златић, Л., Вучетић, М. (2011). *Status psiholoških faktora uspješnog učenja i pedagoškoj psihologiji*, стр. 209–224. [УДК 37.015.3].

Мијановић, Н. (2011). *Egzemplarna nastava u funkciji uspješnijeg savlađivanja programskog sadržaja*, стр. 225–234. [УДК 371.315.4].

Петров, Н., Петров, М. (2011). *Управљање искуством/знањем педагошко-стваралачким вођењем*, стр. 235–242. [УДК 005.94:371].

Кундачина, М. (2011). *Академске вештине – чинилац истраживачке компетенције наставника*, стр. 245–254. [УДК 371.13].

Златковић, Б. (2011). *Развијање компетенција учитеља за индивидуализовани приступ у раду са ученицима у процесу иницијалног образовања*, стр. 255–264. [УДК 371.13].

Стаматовић, Ј. (2011). *Квалитет и самовредновање рада наставника*, стр. 265–274. [УДК 371.136(497.11)].

Антонијевић, Р. (2011). *Активности у процесу образовања и постигнуће ученика*, стр. 277–290. Ужице: Учитељски факултет [УДК 371.3::51].

Сладоје-Бошњак, Б. (2011). *Школски успјех и метакогнитивне стратегије ученика*, стр. 291–304. [УДК 371.212.7].

Павловић, З. (2011). *Мотивационе оријентације неуспјешних ученика са натпросјечно развијеним когнитивним способностима*, стр. 305–320. [УДК 37.042:159.928.23-057.874].

Јефтовић, М. (2011). *Разлике у заступљености циљних оријентација у учењу између ученика основне и средње школе*, стр. 321–336. [УДК 371.21(497.6)].

Ђигић, Г., Стојиљковић, С. (2011). *Efekti različitih stilova nastavnika u upravljanju razredom na školska postignuća učenika*, стр. 337–350. [УДК 37.135].

Илић, М. (2011). *Рационализација и модернизација иницијалног образовања будућих учитеља*, стр. 353–364. [УДК 371.13].

Adamov, J., Segedinac, M., Orlić, S. (2011). *Inicijalno obrazovanje nastavnika hemije na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu*, стр. 365–376. [УДК 373.3/5-057.175:54].

Radulović, B., Markov, S., Karog, A. (2011). *Образовни аспект успеха на студијама физике на Природно-математичком факултету у Новом Саду*, стр. 377–390. [УДК 378-057.875].

Marinković, S. (2011). *Анализа концепције стручног усавршавања васпитача у Србији*, стр. 391–406. [УДК 371.14(497.11)].

Липовац-Сучевић, В. (2011). *Концепција стручног усавршавања учитеља и наставника у Србији као аспект доживотног учења – проблеми и перспектива*, стр. 407–422. [УДК 371.13].

Милинковић, М. (2011). *Рецепција басне у науци и настави*, стр. 425–436. [УДК 371.3::821-342].

Николић, В. (2011). *Модели самоучке писмености у контексту савремене наставе и учења*, стр. 437–452. [УДК 37.041].

Ристић, Б. (2011). *Проблем оцењивања (процењивања) и мерења степена обучености у настави српског језика у контексту конструктивизма*, стр. 453–458. [УДК 159.953.5-057.874].

Зорић, Д. (2011). *Текст у средњовековној књижевности – појам и тумачење*, стр. 459–466. [УДК 821.163.1.09“04/17“].

Смиљковић, С. (2011). *Матерњи језик и књижевност у функцији оспособљавања ученика за разумевање порука средстава масовне комуникације*, стр. 467–472. [УДК 81'242].

Стојановић, Б. (2011). *Избор књижевних текстова у наставном програму и читанкама и интересовања ученика млађих разреда основне школе*, стр. 473–486. [УДК 371.64/.69:821-82].

Пурић, Д. (2011). *Утицај наставе књижевности у млађим разредима основне школе на ученичко разумевање књижевног текста*, стр. 487–500. [УДК 371.3::82].

Шпијуновић, К., Маричић, С. (2011). *Развијеност појма природног броја код деце на почетку школовања*, стр. 501–510. [УДК 371.3::51-028.31].

Malá, D., Čerešnik, M. (2011). *Self-confidence and Self-concept of Students of the 2nd Level in Primary School in Mathematics*, стр. 511–518. Ужице: Учитељски факултет [УДК 371.3::51].

Дејић, М., Ђебић, С., Цуцић, Д. (2011). *Рад са математички даровитим ученицима – Регионални центар за таленте „Михајло Пупин” из Панчева*, стр. 519–532. [УДК 37.042:159.928.23-057.874].

Марковић, О. (2011). *Анализа неких аспеката математичке писмености*, стр. 533–548. [УДК 37.014:006.83].

Мандак, А., Ивковић, С. (2011). *Формирање појма броја један путем проблемске наставе*, стр. 549–556. [УДК 371.315.7].

Шекелјић, Г., Стаматовић, М., Вишњић, Д. (2011). *Проблеми у реализацији наставе физичког васпитања*, стр. 557–566. [УДК 371.3::796].

Martinović, D., Branković, D., Marković, I. (2011). *Kombinatorni motivi „antipodi” u egzemplarnoj nastavi šaha kao izbornog predmeta u osnovnim školama*, стр. 567–574. [УДК 371.3::794.1].

Szórádová, E. (2011). *Historical Musical Instruments and Music Education*, стр. 575–582. [УДК 371.3::78].

Миленовић, Ж. (2011). *Допринос вокално-инструменталне наставе у васпитању и образовању ученика ромске националности у инклузивној настави*, стр. 583–596. [УДК 376.74-054.57-053.2].

Бјелобрк-Бабић, О., Станковић-Јанковић, Т., Ђурђевић, С. (2011). *Ставови ученика према настави музичке културе*, стр. 597–610. [УДК 371.3::78].

Selaković, K. (2011). *Konstruktivistički pristup u nastavi likovne kulture*, стр. 611–622. [УДК 371.3::73/76].

Medved Udovič, V. (2011). *Razvijanje medkulturnega sožitja z didaktičnimi gradivi*, стр. 625–638. [УДК 316.72:37(497.4)].

Starc, S. (2011). *Understanding Pictorial and Verbal in Textbooks*, стр. 639–652. Ужице: Учитељски факултет [УДК 371.64].

Бојовић, Ж. (2011). *Ставови и мишљења наставника о развоју естетске културе ученика путем уџбеника*, стр. 653–662. [УДК 37.036(497.11)].

Каменов, Е., Филиповић, С. (2011). *Фактори развоја креативности у припремној групи дечјег вртића*, стр. 665–680. [УДК 159.954.072-053.4(497.11)].

Bulatović, A. (2011). *Specifičnosti učenja i rada u pripreмној predškolskoј групи*, стр. 681–688. [УДК 373.29].

Popović, B., Janjić, M. (2011). *Puppet in Children’s Pre-School Education*, стр. 689–696. [УДК 373.2.022].

Кулић, Р. (2011). *Образовање одраслих и развој људског капитала на националном нивоу*, стр. 699–710. [УДК 374.7(497.11)].

Савићевић, Д. (2011). *Сличности и разлике у учењу младих и одраслих*, стр. 711–722. [УДК 374.7].

Кеверески, Љ. (2011). *Карактеристике стилова учења даровитих и талентованих*, стр. 725–730. [УДК 37.042:159.953.5-075.874].

Ковачевић, Ј., Арсић, Р. (2011). *Деца са посебним потребама у инклузивном образовању*, стр. 731–746. [УДК 376.1-056.26/36-053.2].

Maksimović, J., Golubović, Š. (2011). *Uticaj fizičkog vežbanja na razvoj motoričkih sposobnosti učenika sa intelektualnim smetnjama u redovnoj osnovnoj školi*, стр. 747–760. [УДК 371.3::796].

Verešová, M. (2011). *Learning Outcomes in the Prevention of Drug Addiction from the Aspect of Learning*, стр. 763–774. [УДК 613.83].

Сакач, М. (2011). *Стресори, стрес и ментално здравље наставника*, стр. 775–784. [УДК 159.944.4:371.12].

Бањанин, М., Пејовић, М., Пикула, М. (2011). *Имплементација мултимедијалних система у колаборативном мрежном учењу*, стр. 787–800. [УДК 371:004].

Glušac, D., Takač, M., Namestovski, Ž. (2011). *Aspekti usvajanja informatičkih pojmova i usavršavanje informatičkih veština kod odraslih osoba*, стр. 801–810. [УДК 371:004].

Арсовић, Б. (2011). *Унапређивање е-образовања: адаптивност у LMS платформама и њени утицаји на квалитет образовања*, стр. 811–826. [УДК 37.018.43:004.738.5].

Љубичић, Г. (2011). *Култура и културолошки обрасци у учионицама страних језика*, стр. 829–840. [УДК 371::811].

Терзић, С. (2011). *Важност преподавања фонетики в обучении рускому језику*, (стр. 841–854. [УДК 371.3::811.161.1].

Настава и учење – циљеви, стандарди, исходи (2012).

**С. Маринковић (ур.), Ужице: Учитељски факултет, 726 стр.
[ISBN 978-86-6191-008-1]**

Duchovičová, J., Malá, D. (2012). *Quality of Education and Possibilities of its Increase in Higher Education Environment*, стр. 19–36. [УДК 006.83.06:378.4(437.6)].

Милинковић, М. (2012). *Умеће говорења у функционалној димензији васпитно-образовног рада*, стр. 37–50. [УДК 808.5].

Felda, D., Cotič, M. (2012). *Matematična pismenost in realistični problemi*, стр. 51–60. [УДК 371.3::51].

Ђорђевић, Ј. (2012). *Савремена схватања о настави, учењу и развоју ученика са освртом на теорију и погледе Л. С. Виготског*, стр. 63–76. [УДК 978-86-6191-008-1].

Николић, Р. (2012). *Питања остваривања циљева и задатака образовања и васпитања школе данас*, стр. 77–84. [УДК 37.017].

Гојков, Г. (2012). *Индикатори постигнућа изванредности и образовни стандарди*, стр. 85–100. [УДК 159.928.23-057.875].

Матијевић, М. (2012). *Ciljevi nastave, odgoja i učenja – teleološke, semantičke i didaktičke dileme*, стр. 101–114. [УДК 37.017].

Лакета, Н., Василијевић, Д. (2012). *Наставни системи између индивидуалног и социјалног концепта развоја ученика*, стр. 115–128. [УДК 37.013.42].

Бранковић, Д., Микановић, Б. (2012). *Модели искуственог учења у професионалном развоју наставника*, стр. 131–146. [УДК 371.13].

Бјекић, Д., Вучетић, М., Златић, Л. (2012). *Исходи образовања наставника према дводимензионалном моделу таксономије Блумових сарадника*, стр. 147–164. [УДК 37.012].

Стаматовић, Ј. (2012). *Компетенције наставника за самовредновање васпитно-образовног рада*, стр. 165–172. [УДК 371.136].

Јовановић, Б., Радојевић, Т. (2012). *Смисао, значај и реализација слободних ученичких активности у савременој школи*, стр. 175–190. [УДК 371.322.5].

Кундачина, М. (2012). *Циљеви, задаци и исходи еколошког васпитања*, стр. 191–200. [УДК 37.033:502/504].

Илић, М. (2012). *Циљеви, задаци и исходи грађанског образовања*, стр. 201–214. [УДК 371.3::172].

Максимовић, Ј. (2012). *Унапређивање сарадничког учења у школи посредством акционих истраживања*, стр. 215–228. [УДК 371.311.4].

Кулић, Р. (2012). *Социјално-економска вредност инвестиција у људски капитал*, стр. 231–242. [УДК 37.014].

Natar, С. (2012). *Place of Senior Education in the System of Lifelong Learning*, стр. 243–256. [УДК 374.7].

Сузић, Н., Станковић-Јанковић, Т., Ђурђевић, С. (2012). *Вриједносне оријентације средњошколаца и студената*, стр. 259–268. [УДК 316.648-057.874].

Јефтовић, М. (2012). *Повезаност ученичких циљних оријентација у учењу са њиховим просоцијалним и социјално одговорним понашањем*, стр. 269–284. [УДК 316.648-057.874(497.6)].

Maksimović, J., Golubović, Š., Jablan, B. (2012). *Efekti primene posebno programiranih oblika fizičke aktivnosti na razvoj izdržljivosti kod dece sa smetnjama u razvoju*, стр. 287–298. [УДК 376.1-056.26/.36-057.874].

Verešova, M. (2012). *Mediators of Drug Use in Context of Learning Outcomes in Study Subject “Primary Prevention of Drug Use” within University Study of Future Teachers*, стр. 299–308. [УДК 371.13(437.6)].

Lepičnik Vodopivec, J. (2012). *Violence Between Peer in Preschool and School – Reality of our Practice?*, стр. 309–318. [УДК 37.032].

Николић, В. (2012). *Учење тајних језика код деце предшколског узраста – од креативне игре до развијања језичког осећања*, стр. 321–336. [УДК 81'276.3-053.4].

Смиљковић, С. (2012). *Значај и улога предшколских институција за формирање и јачање деље индивидуалности*, стр. 337–344. [УДК 373.23].

Тодоров, В. (2012). *Игра као посебни облик учења читања и писања у припреми деце за полазак у школу*, стр. 345–358. [УДК 371.3::811-028.31].

Круљ, Р., Арсић, З. (2012). *Дидактичке претпоставке и услови за успешно оспособљавање ученика за самостални рад и самоучење*, стр. 361–378. [УДК 37.026].

Бојовић, Ж. (2012). *Критичко-конструктивна дидактика и интелектуални развој*, стр. 379–386. [УДК 37.026].

Кеверески, Љ. (2012). *Нова докимолошка доктрина у оцењивању у високом образовању*, стр. 387–392. [УДК 378.244].

Стојановић, Б. (2012). *Наставник између циљева и задатака наставе књижевности и стандарда постигнућа ученика*, 395–408. [УДК 371.3::028].

Medved Udovič, V. (2012). *The Reception of Drama in School*, стр. 409–424. [УДК 37.036:792-057.874].

Bonkowski, R., Baer, M. (2012). *Ciljevi i metode nastave srpskog jezika u Poljskoj*, стр. 425–432. [УДК 371.3::811].

Николић, М. (2012). *Поредбено-начинске конструкције у савременој средњошколској настави синтаксе (методички аспект)*, стр. 433–446. [УДК 371.3::811.163.41'367].

Костић, Љ. (2012). *Мемоари и аутобиографије као извор за реализацију васпитно-образовних циљева у основној школи*, стр. 447–458. [УДК 371.3::821.163.41-94].

Стевановић, Ј. (2012). *Однос постигнућа ученика у домену културе изражавања и исхода наставе српског језика у средњој школи*, стр. 459–472. [УДК 371.3::811.163.41].

Пурић, Д. (2012). *Циљ, задаци и исходи наставе и учења у домену проучавања књижевног дела у млађим разредима основне школе*, стр. 473–484. [УДК 371.3::82.0].

Стакић, М. (2012). *Васпитно-образовна функција народне и ауторске бајке од првог до четвртог разреда основне школе*, стр. 485–498. [UDK 371.3::[821.163.41.09-344:398].

Зорић, Д., Маглов, М. (2012). *Мотив смрти у Кантакузиновој „Моли-тви Богородици”*, стр. 499–510. [УДК 378.147::821.163.41.09"04/14"].

Дејић, М., Шпијуновић, К., Миленковић, В. (2012). *Основне мисаоне операције у функцији остваривања циљева наставе математике*, стр. 511–524. [УДК 371.3::51].

Antonijević, R. (2012). *Relationship Between Problem Solving in Mathematics Teaching and Students' Achievement Observed by Quality of Outcomes*, стр. 525–534. [УДК 371.3::51].

Маричић, С. (2012). *Образовни стандарди и унапређивање почетне наставе математике*, стр. 535–548. [УДК 371.3::51-028.31].

Мандак, А., Ивковић, С. (2012). *Реализација неких садржаја из области природних бројева путем проблемске наставе*, стр. 549–560. [УДК 371.3::51].

Арсовић, Б. (2012). *Могућности образовне примене блога*, стр. 561–570. [УДК 004.773:37].

Marinković, S., Erić, M., Marković, O. (2012). *Pojmovi žive prirode u udžbenicima priroda i društvo*, стр. 571–580. [УДК 371.671].

Ковачевић, З., Благоданић, С. (2012). *Технике самосталног учења као наставни садржај у уџбеницима Природе и друштва*, стр. 581–596. [УДК 371.671.046.12].

Миленовић, Ж. (2012). *Утврђивање исхода и процесуалних квалитета рада ученика у настави природе и друштва*, стр. 597–610. [УДК 371.26].

Игњатовић, А. (2012). *Дефинисање и операционализација циљева и задатака у савременој настави природе и друштва*, стр. 611–626. [UDK 371.3::3/5].

Судзиловски, Д. (2012). *Студенти и компетенције за наставни предмет Музичка култура*, стр. 627–636. [УДК 371.13/14].

Бјелобрк-Бабић, О., Сарајлић, Д. (2012). *Самопројена студената учитељског студија о исходима учења у оквиру наставног предмета Вокално-инструментална музика*, стр. 637–652. [УДК 37.036-057.875:78].

Šekeljić, G., Stamatović, M. (2012). *Rodni aspekti nastave fizičkog vaspitanja na mlađem školskom uzrastu*, стр. 653–662. [УДК 371.3::796].

Selaković, K. (2012). *Recepcija likovnog umetničkog dela kod dece mlađeg školskog uzrasta (teorijski aspekt)*, стр. 663–676. [УДК 371.3::73/76].

Žefran, M., Bratož, S. (2012). *Redefining the Role of Classroom Interaction in Foreign Language Instruction*, стр. 679–690. [УДК 371.3::811].

Терзић, С. (2012). *Стандарди квалитета уџбеника и наставе руског језика на учитељском факултету*, стр. 691–700. [УДК 006.83:371.671].

Ljubičić, G. (2012). *The Choice of a Textbook in Teaching English in the First Grade of Primary School*, стр. 701–710. [УДК 371.3::811.111-028.31].

Mišić, D. (2012). *Recepcija engleskog romana za decu i mlade u prevodu na srpski jezik*, стр. 711–716. [УДК 821.111.09-93-31].

Шкипина, Д. (2012). *Улога гласила учитељских друштава Босне и Херцеговине у унапређењу наставе у основној школи*, стр. 717–726. [УДК 050:37(497.6)].

Настава и учење – квалитет васпитно-образовног процеса (2013).

Р. Николић (ур.), Ужице: Учитељски факултет, 604 стр.

[ISBN 978-86-6191-015-9]

Кундачина, М. (2013). *Методолошки аспекти вредновања рада школе*, стр. 17–28. [УДК 37.014:005.3].

Antonijević, R. (2013). *Evaluation of Student Achievement: Qualitative and Processual Aspects*, стр. 29–40. [УДК 371.26/.27].

Matijević, M. (2013). *Образовна средина и удžbenici као determinante nastavnog procesa*, стр. 41–52. [УДК 371.671].

Максић, С., Павловић, Ј. (2013). *Настава која подржава креативност*, стр. 53–64. [УДК 371.3].

Поткоњак, Н. (2013). *Квалитет васпитно-образовног процеса може се утврђивати вредновањем остварености свих а не само неких његових задатака*, стр. 67–72. [УДК 37.017].

Кулић, Р. (2013). *Различито вредновање инвестиција у људски капитал*, стр. 73–80. [УДК 005.96].

Blažič, M. (2013). *The Quality and Effectiveness of Education from the Perspective of the Polyfactorial Theory of Instruction*, стр. 81–92. [УДК 005.6:37].

Cotič, M. (2013). *Learning and Teaching Probability in Basic Education in Slovenia*, стр. 93–102. [УДК 373.3:51(497.4)].

Мирасчиева, С. (2013). *Синергични приступ македонском образовном систему у функцији повећања квалитета образовања*, стр. 103–110. [УДК 371.13(497.7)].

Gulevska, V. (2013). *Ethics in Macedonian Educational Curricula*, стр. 111–120. [УДК 37.014.5(497.7)].

Бранковић, Д., Паргало, Д. (2013). *Методолошки поступци анализе квалитета садржаја учења у настави*, стр. 121–132. [УДК 373.3].

Lepičnik Vodopivec, J. (2013). *Self-Evaluation, Assessing and Assuring Quality in Education*, стр. 133–142. [УДК 37.014:006.83(497.4)].

Маринковић, С. (2013). *Квалитет образовања у Србији – различити приступи*, стр. 143–150. [УДК 37.014:006.83(497.11)].

Радовић, В. (2013). *Родне перспективе у образовним политикама*, стр. 151–160. [УДК 37.014.5].

Бјекић, Д., Златић, Л., Вучетић, М. (2013). *Ка стандардима професионалног деловања наставника*, стр. 163–174. [УДК 371.12(497.11)].

Стаматовић, Ј. (2013). *Професионални развој и квалитет наставника*, стр. 175–182. [УДК 371.13].

Илић, М., Јерковић, Љ. (2013). *Рецепција непосредних чинилаца учитељског студија*, стр. 183–192. [УДК 37.064.2].

Čerešnik, M., Verešova, M., Malá, D. (2013). *The Formulation of Learning Outcomes through Implementation of the Revised Bloom's Taxonomy as a Means of Improving Further Education of Seniors*, стр. 193–202. [УДК 37.015.3:159.953.5].

Спасојевић, П., Јефтовић, М. (2013). *Професионални развој васпитача у функцији унапређивања квалитета рада у вртићима*, стр. 203–214. [УДК 373.211.24(497.6)].

Анђелковић, А. (2013). *Од професионалног развоја наставника ка квалитету учења и поучавања*, стр. 215–224. [УДК 371.13].

Николић, Р., Јовановић, Б. (2013). *Субјекатска позиција ученика у концепцији хуманистичке наставе и васпитања*, стр. 227–240. [УДК 371.212].

Suzić, N., Popović, N. (2013). *Emocionalni self-koncept osnovaca i njihove orijentacije u traženju pomoći*, стр. 241–252. [УДК 371.212:159.9(497.6)].

Круљ, Р., Арсић, З. (2013). *Избор и корелација наставних метода у функцији успешивања квалитета васпитно-образовног рада*, стр. 253–264. [УДК 373.3].

Duchovičová, J., Babulicová, Z. (2013). *Psycho-didactic Dimension of Mediated Learning Theory*, стр. 265–276. [УДК 37.015.3].

Арнаудова, В., Руси, Х. (2013). *Интеракцијски ефекти вежбања критичког мишљења студената и мотивације постигнућа*, стр. 277–286. [УДК 159.955.5-057.874].

Кеверески, Љ. (2013). *Педагошке импликације примене когнитивних мапа у процесу учења*, стр. 287–296. [УДК 159.922.7].

Voјović, Ž., Vasilijević, D. (2013). *Identifying and Perceiving Beauty through Textbooks in Serbia*, стр. 297–308. [УДК 371.671(497.11)].

Maksimović, J., Cenić, D. (2013). *Akciona istraživanja u nastavi i kvalitet vaspitno-obrazovnog procesa*, стр. 309–318. [УДК 371.3].

Милинковић, М. (2013). *Дете и књижевност – хронотоп пута са становишта узрасног идентитета*, стр. 321–328. [УДК 821.09-93].

Medved Udovič, V. (2013). *Slovenian Basic School Students' Reading Literacy in the Light of International Studies and National Testing of Knowledge*, стр. 329–340. [УДК 371.26/.27(497.4)].

Bońkowski, R. (2013). *Nastava studijskog predmeta Istorija srpskoga jezika na srbistici u Poljskoj: kvalitet obrazovnog rada i konačni rezultati*, стр. 341–348. [УДК 378.147::811.163.41(438)].

Николић, В. (2013). *Квалитет наставника и садржаја у песми „Страница из вежбанке” Жака Превера према квалитету у савременом васпитно-образовном процесу*, стр. 349–358. [УДК 371.3::821-82].

Зорић, Д., Маглов, М. (2013). *Структура поезије модерне (на примеру песама Милоша Перовића)*, стр. 359–368. [УДК 821.163.41.09-1 Перовић М.].

Смиљковић, С. (2013). *Однос између ауторске и народне књижевности у читанкама за млађе разреде основне школе*, стр. 369–376. [УДК 371.671:821-82].

Костић, Јб. (2013). *Лирске врсте у настави књижевности у млађим разредима основне школе*, стр. 377–386. [УДК 371.311.5].

Пурић, Д., Стојановић, Б. (2013). *Читанка у функцији доживљавања, разумевања и тумачења књижевног дела у настави у млађим разредима основне школе*, стр. 387–396. [УДК 371.671:821-82].

Николић, М. (2013). *Примењена лингвистика у функцији унапређивања квалитета методике наставе језика у млађим разредима основне школе*, стр. 397–406. [УДК 378.147::811.163.41].

Стакић, М. (2013). *Улога и значај литерарне секције у остваривању васпитно-образовних циљева наставе српског језика и књижевности*, стр. 407–416. [УДК 371.3::811.163.41].

Милинковић, Д., Пикула, М. (2013). *Улога приче и слике у интегрисању почетне наставе математике и српског језика*, стр. 417–430. [УДК 371.3::811.163.41-028.31].

Ljubičić, G. (2013). *Methods and Approaches Used in Teaching English as a Foreign Language*, стр. 431–442. [УДК 371.3::811.111].

Маричић, С., Шпијуновић, К. (2013). *Ставови учитеља о функцији и значају образовних стандарда у подизању квалитета почетне наставе математике*, стр. 445–454. [УДК 371.3::51-028.31].

Felda, D. (2013). *The Temporal Component in Mathematical Language*, стр. 455–462. [УДК 371.3::51].

Дејић, М., Зељић, М. (2013). *Компетенције учитеља за почетну наставу алгебре*, стр. 463–472. [УДК 371.3::512-028.31].

Малиновић Јовановић, Н., Стојановић, С. (2013). *Ефикасност остваривања програмских задатака наставе математике и операционализација знања ученика*, стр. 473–482. [УДК 371.3::51].

Чутура, И., Вуловић, Н. (2013). *Савремена култура и реалност у креирању математичких проблема*, стр. 483–490. [УДК 510.21(497.11)].

Марковић, О., Ерић, М. (2013). *Осавремењавање наставе математике коришћењем староиндијских математичких вештина*, стр. 491–502. [УДК 371.3::51].

Мандак, А. (2013). *Вредновање (евалуација) у настави математике*, стр. 503–512. [УДК 371.3::51].

Милинковић, Ј. (2013). *Аутентичне технике праћења напретка ученика у процесу наставе математике*, стр. 513–522. [УДК 371.3::51].

Арсовић, Б., Наместовски, Ж. (2013). *Образовни рачунарски софтвер – критеријуми за одабир и проверу квалитета*, стр. 523–530. [УДК 371.694].

Шекељић, Г., Стаматовић, М. (2013). *Ефекти наставе физичког васпитања*, стр. 533–542. [УДК 371.3::796].

Marinković, D., Pavlović, S. (2013). *Koordinacija kao značajan faktor u razvoju drugih motoričkih sposobnosti predškolske dece*, стр. 543–550. [УДК 796.012.1-053.4(497.113)].

Raunik Kirkov, M., Selaković, K. (2013). *Defining Quality Standards of Visual Art Educators for 21. Century*, стр. 551–556. [УДК 371.3::73/76].

Судзиловски, Д., Ивановић, М. (2013). *Значај музике за развој детета*, стр. 557–564. [УДК 37.036:78]-053.2].

Hebib, E., Šaljić, Z. (2013). *Inkluzivni pristup obrazovanju kao tematska celina u okviru akademske discipline Školska pedagogija*, стр. 567–576. [УДК 376.1-056.26/.36].

Радомировић, В. (2013). *Идентификовање даровитих и креативних ученика основних школа наше актуелне педагошке праксе*, стр. 577–586. [УДК 37.042:159.928.23-057.874].

Миленовић, Ж. (2013). *Координате инклузивне наставе у млађим разредима основне школе*, стр. 587–596. [УДК 376.1-056.26/.36-053.2(497.11)].

Ваг, М. (2013). *Osposobljavanje studenata učiteljske specijalizacije za učenje Brajevog pisma kao priprema za rad sa slepim učenicima*, стр. 597–604. [УДК 376.1-056.262(438)].

Настава и учење – савремени приступи и перспективе (2014).

Р. Николић (ур.), Ужице: Учитељски факултет, 742 стр.

[ISBN 978-86-6191-023-4]

Николић, Р. (2014). *Какве су перспективе школе и наставе у овом веку*, стр. 17–26. [УДК 373.3/.5].

Cotič, M. (2014). *Combinatorial Activities Stimulate Children's Cognitive Development*, стр. 27–36. [УДК 159.922.72-057.874].

Spasenović, V., Hebib, E. (2014). *Programi obaveznog obrazovanja i evropskim zemljama: osnovne odlike i pravci promena*, стр. 37–44. [УДК 371(4)].

Максић, С. (2014). *Како мотивисати неуспешне ученике основне школе да уче*, стр. 45–60. [УДК 371.26/.27-057.874].

Поткоњак, Н. (2014). *Настава и учење – стални а још увек нерешени педагошки проблеми*, стр. 63–72. [ISBN 978-86-6191-023-4, УДК 37.02].

Јовановић, Б., Јелић, М. (2014). *Педагошка подршка ученицима у концепцији хуманистичке педагогије*, стр. 73–88. [УДК 37.035.1].

Кулић, Р., Арсић, Р. (2014). *Хуманистичка парадигма у модерној педагошкој теорији и пракси*, стр. 89–98. [УДК 37.01].

Антонијевић, Р. (2014). *Садржај моралног васпитања у основној школи*, стр. 99–106. [УДК 373.31.214.11].

Лепићкић Водоривец, Ј. (2014). *Some Factors of the Hidden Curriculum*, стр. 107–118. [УДК 371.214].

Кундачина, М. (2014). *Акционо истраживање у васпитно-образовној пракси из угла истраживача*, стр. 119–130. [УДК 371.38:37].

Маринковић, С., Николић, В. (2014). *Метафорично развијање мотива породичне казне у песми „Мјесец и његова бака” Бранка Ћопића (из перспективе модерног односа према школској и породичној казни деце)*, стр. 131–144. [УДК 371.3::821.163.41].

Стаматовић, Ј., Бојовић, Ж. (2014). *Перспективе развоја наставничких улога*, стр. 147–154. [УДК 371].

Стојановић, С., Малиновић-Јовановић, Н. (2014). *Компетенције наставника за примену образовних стандарда*, стр. 155–166. [УДК 006.42:37].

Stojanović, A. (2014). *Značaj razvoja refleksivnih kompetencija nastavnika i učenika u savremenoj nastavi*, стр. 167–178. [УДК 371.3].

Пртљага, С. (2014). *Учење компетенција из угла курикулумске теорије васпитања и образовања*, стр. 179–188. [УДК 37.01].

Ovesni, K., Mitrović, M. (2014). *Employees' Self-Evaluation of Educational Opportunities in Organizations*, 189–198. [УДК 37.014.5].

Гојков, Г., Бојанић, Ж. (2014). *Дидактички приступи подстицању еманципације у високошколској настави (Критичко размисљање као услов процеса еманципације)*, стр. 201–230. [УДК 378.147].

Круљ, Р., Арсић, З. (2014). *Учење и поучавање у савременој настави*, стр. 231–240. [УДК 371.3].

Бранковић, Д., Скопљак, М. (2014). *Модели интерактивног учења и квалитет знања ученика основне школе*, стр. 241–256. [УДК 371.314.6].

Влажић, М., Старс, Ј. (2014). *New Media are Changing Schools Today*, стр. 257–266. [УДК 371:004].

Василијевић, Д. (2014). *Статус образовне технологије на балканском образовном простору*, стр. 267–284. [УДК 371:004(497)].

Сузић, Н. (2014). *Наставу са меморисања и репродукције помјерити ка учењу*, стр. 285–296. [УДК 37.015.3:159.953.5].

Вилотијевић, Г. (2014). *Еманципаторски елементи у конструктивистичком приступу настави*, стр. 297–310. [УДК 37.013.73].

Вилотијевић, М., Вилотијевић, Н. (2014). *Вредновање као чинилац системског утемељења наставног процеса у ефикасној школи*, стр. 311–320. [УДК 371.3].

Радовић, В. (2014). *Функционалност класичних метода рада у савременој настави*, стр. 321–334. [УДК 373.3].

Мирасчиева, С. (2014). *Ефективната настава од перспектива на комуникацијата*, стр. 335–346. [УДК 37.015:316.77].

Миленовић, Ж. (2014). *Васпитнообразовна ефикасност респонбилне наставе у млађим разредима основне школе*, стр. 347–356. [УДК 371.311.5].

Милинковић, М. (2014). *Српска књижевност за децу и младе на размеђи двају миленија*, стр. 359–368. [УДК 821.09-93].

Смиљковић, С. (2014). *Рецепција књижевног текста на основношколском узрасту*, стр. 369–376. [УДК 371.3::82.09].

Стакић, М. (2014). *Улога и значај индивидуалног облика рада у интерпретацији књижевног дела*, стр. 377–388. [УДК 371.3::82].

Пурић, Д. (2014). *Настава и култура језичког изражавања ученика*, стр. 389–398. [УДК 371.3::811.163.41].

Стојановић, Б. (2014). *Читање са предвиђањем у функцији мисаоне активизације ученика*, стр. 399–412. [УДК 028.5].

Николић, М., Селаковић, К. (2014). *Примена интерактивних процеса за унапређивање рецепције ликовне уметности и писаног изражавања ученика млађих разреда основне школе*, стр. 413–420. [УДК 37.036:82-057.874].

Маслар, Д. (2014). *Методички приступ оспособљавању ученика млађих разреда за разумевање неуметничког текста*, стр. 421–430. [УДК 371.311.5].

Bońkowski, R. (2014). *Diplomski seminar na srpskoj filologiji Šleskog univerziteta u Katowicama – savremeni pristup i perspektive uspešne finalizacije rada*, стр. 431–440. [УДК 811.16(438)].

Зорић, Д., Маглов, М. (2014). *Основне одлике драме и интерпретација драмског текста*, стр. 441–454. [УДК 821.163.41.09-22].

Спасевски, М. (2014). *Интеркултурноста и книжевно-творечките поставки*, стр. 455–462. [УДК 316.722:37].

Medved Udovič, V. (2014). *Attitudes of Primary School Teaching Students Towards Canon Authors in Basic and in Secondary School – on the Example of Ciril Kosmač*, стр. 463–472. [УДК 378.6:37-057.875(497.12)].

Костић, Љ. (2014). *Основни појмови стиха у настави књижевности у млађим разредима основне школе*, стр. 473–482. [УДК 371.3::801.6].

Љубичић, Г. (2014). „*Cosmo*” is Obv. a Synonym For Glam and Inspo, стр. 483–498. [УДК 811.111`367.623.3].

Терзић, С. (2014). *Современо обучение руском језику као иностранном (Дистанциони курс)*, стр. 499–508. [УДК 371.3::811.161.1].

Felda, D. (2014). *The Contribution of Teaching Mathematics to Building Mathematical Competences*, стр. 511–520. [УДК 371.3::51].

Дејић, М., Милинковић, Ј. (2014). *Математичко моделовање у почетној настави математике*, стр. 521–530. [УДК 371.3::51-028.31].

Маричић, С., Шпијуновић, К. (2014). *Уџбеници у функцији развијања осетљивости за проблеме у настави математике*, стр. 531–542. [УДК 371.671:51].

Ђокић, О. (2014). *Диференцијација као структурна компонента иновативног модела уџбеника математике*, стр. 543–554. [УДК 371.671:51].

Милинковић, Д., Пикула, М. (2014). *Проблеми наставе математике базичног школског циклуса*, стр. 555–568. [УДК 371.3::51].

Милинковић, Н. (2014). *Дидактичке вредности диференциране наставе у раду са ученицима потенцијално даровитим за математику*, стр. 569–580. [УДК 37.042:159.928.23-057.874]

Арсовић, Б. (2014). *Образовне семантичке мреже у е-образовању*, стр. 581–588. [УДК 37.018.43:004.738.5].

Игњатовић, А., Веселинов, Д. (2014). *Школска библиотека и интегративна настава природе и друштва*, стр. 591–602. [УДК 027.8].

Судзиловски, Д., Ивановић, М. (2014). *Инструмент или аудио запис у обради песме*, стр. 603–614. [УДК 371.3::78].

Стаматовић, М., Шекељић, Г. (2014). *Спортско-техничко образовање ученика као мерило квалитета наставе физичког васпитања*, стр. 615–624. [УДК 371.3::796].

Marinković, D., Pavlović, S. (2014). *Uticaj sportske aktivnosti na pravilno formiranje posturalnog statusa učenika mlađeg školskog uzrasta*, стр. 625–636. [УДК 796.012.1-057.874].

Кеверески, Љ., Жоглев, З. (2014). *Мотивот на постигнување клучна психолошки детерминта за успех на учениците во учењето*, стр. 639–646. [УДК 37.015.3:159.953.5].

Vranješević, J. (2014). *Empowering Teachers for Intercultural Education: From Tolerance to Transformation Paradigm*, стр. 647–654. [УДК 316.722:37].

Ferbežer, I. (2014). *Spiritual Intelligence that Integrates all other Intelligences*, стр. 655–662. [УДК 159.955].

Илић, М. (2014). *Процеси, динамизми и ефекти инклузивне наставе*, стр. 665–674. [УДК 376.1-056.26/.36].

Бјекић, Д., Златић, Л. (2014). *Инклузивно образовање: добит за све учеснике васпитно-образовног процеса*, стр. 675–686. [УДК 376.1-056.26/.36-057.874].

Мацура Миловановић, С., Вујисић Живковић, Н. (2014). *Кретање ка инклузији у иницијалном образовању учитеља: реалност или реторика?*, стр. 687–700. [УДК 376.1-056.26/.36].

Павловић Бабић, Д., Јовановић, О. (2014). *Оквир за праћење инклузивног образовања у Србији – процена инклузивности на нивоу школе*, стр. 701–716. [УДК 376.1-056.26/.36(497.11)].

Илић, М. (2014). *Вршњачка прихваћеност ученика са тешкоћама у развоју у редовним одељењима*, стр. 717–728. [УДК 376.1-056.26/.36-053.2].

Максимовић, Ј., Јаблан, Б. (2014). *Развој ликовних способности ученика оштећеног вида у инклузивном образовању*, стр. 729–742. [УДК 376.1-056.262-053.2].

Настава и учење – евалуација васпитно-образовног рада (2015).

**С. Маринковић (ур.), Ужице: Учитељски факултет, 402 стр.
[ISBN 978-86-6191-035-7]**

Rešikan, A. (2015). *Školski zadaci za efikasno učenje*, стр. 13–28). [УДК 371.311].

Сузић, Н. (2015). *Оцењивање уз помоћ ОБН система*, стр. 29–42. [УДК 371.3].

Шекелјић, Г., Стаматовић, М. (2015). *Вредновање у настави физичког васпитања*, стр. 43–62. [УДК 371.3::796].

Селаковић, К., Николић, М. (2015). *Евалуација ликовно апрецијативних способности ученика млађег школског узраста*, стр. 63–72. [УДК 37.036-057.874].

Лерићник Vodopivec, J. (2015). *Quality and Self-Evaluation in Education*, стр. 75–84. [УДК 005.6:37].

Бранковић, Д., Партало, Д. (2015). *Евалуација квалитета процеса и исхода универзитетске наставе*, стр. 85–98. [УДК 378.147].

Миленовић, Ж. (2015). *Објективност студената у евалуацији рада факултета, његових делова и учесника у наставном процесу*, стр. 99–108. [УДК 378.147].

Копас Вукашиновић, Е. (2015). *Развој курикулума као претпоставка осигурања квалитета савременог универзитетског образовања*, стр. 109–118. [УДК 005.6:378.4].

Стаматовић, Ј. (2015). *Значај и реализација процеса самовредновања рада школе*, стр. 119–130. [УДК 37.014:005.3].

Шаљић, З., Хебиб, Е. (2015). *Евалуација превентивне делатности школе: стање и могућности унапређивања*, стр. 131–140. [УДК 159.923.5-057.874].

Живковић, П. (2015). *Рефлексивна пракса и самовредновање наставника*, стр. 141–154. [УДК 371.135/.136].

Antonijević, R., Nikolić, N. (2015). *Possibilities and Limitations of Initial Assessment of Students' Achievement*, стр. 155–164. [УДК 371.26/.27].

Вилотијевић, М., Вилотијевић, Г. (2015). *Евалуација у репродуктивној и развијајућој настави*, стр. 165–176. [УДК 371.322.7/.9].

Илић, М., Амовић Кезуновић, Р. (2015). *Евалуација тандемског учења у инклузивној настави*, стр. 177–196. [УДК 376.1-056.26/.36].

Pavlović Babić, D., Jovanović, O. (2015). *Mehanizmi obrazovnog sistema Srbije za unapređenje inkluzivnosti: mreža podrške inkluzivnom obrazovanju*, стр. 197–208. [УДК 376.1-056.26/.36(497.11)].

Поповић, Д. (2015). *Ефекти програма „Школа без насиља”*, стр. 209–218. [УДК 316.624-057.874].

Бјекић, Д., Златић, Ј. (2015). *Комуникациона компетентност наставника из угла ученика и истраживача*, стр. 219–230. [УДК 371.135/.136].

Bońkowski, R. (2015). *Studijski predmet Razvojnje tendencije slovenskih jezika i kultura kao primer u evaluaciji nastave i akademskih postignuća studenata slavistike na Šleskom univerzitetu u Katovicama*, стр. 233–240. [УДК 811.16/.17+821.16/.17(438)].

Medved Udovič, V. (2015). *Evaluation of Children's Text Production in Pre-school and in School Period*, стр. 241–256. [УДК 37.036:821-82-028.31].

Пурић, Д. (2015). *Евалуација наставе у функцији доживљавања књижевног дела*, стр. 257–272. [УДК 371.3::821-82].

Стакић, М., Миловановић, Б. (2015). *Евалуација предзнања из граматике српског језика студената Учитељског факултета у Лепосавићу*, стр. 273–284. Ужице: Учитељски факултет [УДК 371.3::811.163.41].

Чутовић, М. (2015). *Подстицање литерарних способности код ученика млађих разреда основне школе применом иновативних поступака током обраде басни*, стр. 285–296. [УДК 371.3::821-342].

Љубићић, Г. (2015). *Assessment of a Foreign Language as a Subject*, стр. 297–304. [УДК 371.3::811].

Терзић, С. (2015). *Прослушивање руских песен на уроках русског језика са студентима учитељског факултета*, стр. 305–310. [УДК 378.147::811.161.1].

Милинковић, М. (2015). *О Бранку Ћопићу поводом стогодишњице његовог рођења*, стр. 311–324. [УДК 821.163.41.09-93 Ћопић Б.].

Felda, D. (2015). *National Assessment of Mathematical Knowledge*, стр. 327–336. [УДК 371.3::51(497.4)].

Cotič, M., Mešinović, S. (2015). *Geometry Teaching in Slovenian Basic School*, стр. 337–346. [УДК 371.3::514(497.4)].

Шпијуновић, К., Маричић, С. (2015). *Оцењивање у почетној настави математике усмерено на развој и напредовање ученика*, стр. 347–356. [УДК 371.3::51-028.31].

Малиновић-Јовановић, Н., Стојановић, С. (2015). *Операционализација програмских задатака и исхода почетне наставе математике*, стр. 357–372. [УДК 371.3::51-028.31].

Милинковић, Д., Пикула, М. (2015). *Математички задаци у контексту евалуације ученичких постигнућа у разредној настави*, стр. 373–386. [УДК 371.311.5].

Pavlović, S., Marinković, D. (2015). *Efikasnost primene programiranog i modifikovanog modela fizičkog vežbanja u nastavi dece mlađeg školskog uzrasta*, стр. 389–402. [УДК 371.3::796].

**Уџбеник у функцији наставе и учења (2016). С. Маринковић (ур.),
Ужице: Учитељски факултет, 630 стр. [ISBN 978-86-6191-039-5]**

Антић, С. (2016). *Уџбеник у мозаику различитих перспектива*, стр. 21–34. [УДК 371.671:316.75].

Пешић, Ј. (2016). *Од извора информација до средства за учење: неке актуелне дилеме образовног дизајнирања уџбеника*, стр. 35–52. [УДК 371.671].

Љубићић, Г. (2016). *Designing an English Language Textbook for Students of Teacher-Training Faculty*, стр. 53–62. [УДК 371.671:811.111].

Лепићник Vodopivec, Ј. (2016). *Printed Media in Early Childhood*, стр. 63–72. [УДК 373.2(497.4)].

Пурић, Д. (2016). *Читанка и могућности тумачења књижевног текста у настави*, стр. 75–90. [УДК 371.671:821-82].

Стакић, М., Чутовић, М. (2016). *Ставови учитеља о уџбенику из граматике као мотивационом средству за самостално учење*, стр. 91–104. [УДК 371.671:811.163.41].

Митровић, М., Стојков, И. (2016). *Читанка за четврти разред као уџбеник ширег културног контекста*, стр. 105–114. [УДК 371.671:821-82].

Стојановић, Б. (2016). *Потреба за индивидуализацијом садржаја у настави почетног читања и писања и савремени буквари*, стр. 115–132. [УДК 371.3.:003-028.31].

Цветановић, З., Негру, М. (2016). *Методичка структура уџбеника за учење другог писма – латинице*, стр. 133–144. [УДК 371.671:003.344-028.31].

Делић, Т. (2016). *Analysis of Gender Equality in Upper-Elementary Readers in the Republic of Serbia*, стр. 145–162. [УДК 371.671:821-82].

Францишковић, Д. (2016). *Методичко обликовање читанке: анализа употребе методичких средстава на примеру дела Данила Киша*, стр. 163–174. [УДК 371.671:821-82].

Самарић, Б., Шкипина, Д. (2016). *Значај Буквара Инока Саве у настави и учењу*, стр. 175–182. [УДК 371.671:003-028.31“1597“].

Булатовић, В. (2016). *Штачини добар уџбеник црногорског језика и књижевности – анализа комплета за први разред деветогодишње основне школе*, стр. 183–194. [УДК 372.671:811.163.41(497.16)].

Вучковић, Д., Чаловић-Ненезић, С. (2016). *Функције илустрације у уџбеницима матерњег језика за трећи разред основне школе у Црној Гори*, стр. 195–208. [УДК 372.671:811.163.41(497.16)].

Терзић, С. (2016). *Основни методички и технички принципи уџбеника руског језика као страног у српском школском систему*, стр. 209–216. [УДК 371.671:811.161.1(497.11)].

Bońkowski, R. (2016). *Poljski udžbenici za nastavu srpskoga jezika kao stranog*, стр. 217–226. [УДК 371.671:811.163.41(438)].

Krastanova, V., Nikolova, E. (2016). *Basic Thematic Clusters in the Contemporary Native Language Textbooks*, стр. 227–234. [УДК 371.671:811.163.2(497.2)].

Kotsarova, E. (2016). *Speaking Exercises in English Textbooks for Bulgarian Learners*, стр. 235–240. [УДК 371.671:811.111(497.2)].

Нововић, Т., Мићановић, В. (2016). *Концепт одрживог развоја у уџбеницима из пнд у првом циклусу основне школе*, стр. 243–256. Уџице: Учитељски факултет [УДК 371.671:3/5].

Грмуша, М., Ковачевић, Б. (2016). *Уџбеник у функцији самосталног истраживачког рада ученика у настави природе и друштва*, стр. 257–272. [УДК 371.671:3/5].

Станојевић, Д., Митић, Љ. (2016). *Уџбеник природе и друштва у функцији оспособљавања ученика за самосталан рад*, стр. 273–288. [УДК 371.671:3/5].

Ђуровић, Љ., Стопић, Р. (2016). *Сазнајне вредности уџбеника природе и друштва*, стр. 289–302. [УДК 371.671:3/5].

Благданић, С., Зељић, М. (2016). *Уџбеник као подршка интегрисаном приступу садржајима из математике и света око нас*, стр. 303–314. [УДК 371.671:51].

Komatina, I. (2016). *The History Textbook and its Function: The Past as a Clash or Coexistence of Civilizations*, стр. 317–326. [УДК 371.3::94].

Ђокић, Б. (2016). *Логор Јасеновац у уџбеницима историје за 8. разред основне школе*, стр. 327–338. [УДК 371.671:94].

Вајагић, П. (2016). *Електронски уџбеници у настави историје*, стр. 339–350. [УДК 371.3::94].

Стојановић, С., Малиновић Јовановић, Н. (2016). *Процена стандарда квалитета уџбеника из математике за први циклус основног образовања*, стр. 353–364. [УДК 371.671:51].

Бозало, Ј., Самарџић, М. (2016). *Уџбеник математике у функцији проблемске наставе*, стр. 365–376. [УДК 371.671:51].

Maričić, S. (2016). *The Role of Mathematics Textbooks in the Development of Problem Reformulation as a Component of Critical Thinking*, стр. 377–388. [УДК 371.3::51-028.31].

Миљинковић, Д. (2016). *Структурални елементи уџбеника математике у функцији развијања стваралачког мишљења*, стр. 389–404. [УДК 371.3::51].

Ђокић, О., Дејић, М. (2016). *Мотивација за учење као структурна компонента иновативног модела уџбеника математике*, стр. 405–418. [УДК 371.671:51(100)].

Felda, D., Cotic, M. (2016). *From Concrete Activities to Using Textbook in Mathematics Classes in Basic School*, стр. 419–428. [УДК 371.3::51-028.31].

Миљинковић, Ј. (2016). *Вредновање у уџбенику реалистичног математичког образовања*, стр. 429–440. [УДК 371.671:51].

Стошић, А. (2016). *Дизајнирање структуре уџбеника музичке културе на млађем школском узрасту*, стр. 443–462. [УДК 371.671:78].

Ђалић, М., Ђурђановић, М. (2016). *Заступљеност народне традиције у уџбеницима за музичку културу у првом разреду основне школе*, стр. 463–476. [УДК 371.671:78(497.11)].

Микановић, Б. (2016). *Педагошке функције савременог уџбеника*, стр. 479–488. [УДК 371.671].

Мијановић, Н. (2016). *Функција и перспектива уџбеника у савременом медијском простору*, стр. 489–502. [УДК 371.671].

Јевтић, Б., Станисављевић, Н. (2016). *Медијска технологија – замена уџбеника у наставној пракси*, стр. 503–518. [УДК 371.64/.69].

Максимовић, Ј. (2016). *Посебни уџбеници као системско решење у инклузивном образовању*, стр. 519–532. [УДК 376.1-056.26/.36].

Николић, Р., Стаматовић, Ј. (2016). *Квалитет уџбеника у функцији наставе и учења из угла студената*, стр. 533–544. [УДК 378:371.671].

Николић, М., Костић, Љ. (2016). *Вредности савременог уџбеника у исходима образовања студената србистике*, стр. 545–554. [УДК 371.671:811.163.41].

Миленовић, Ж. (2016). *Квалитет уџбеника и учење ученика млађег школског узраста*, стр. 555–570. [УДК 371.671.005.6].

Бојовић, Ж., Илић, М. (2016). *Електронски уџбеник у функцији унапређивања активности и положаја ученика*, стр. 571–588. [УДК 371.671(0.034.2)].

Василијевић, Д., Лакета, Н. (2016). *Електронски уџбеник у млађим разредима основне школе*, стр. 589–604. [УДК 371.671(0.034.2)].

Гудовић, З. (2016). *Дидактичка начела квалитетног уџбеника између старе и нове осећајности*, стр. 605–618. [УДК 378:371.671].

Миљановић, Н. (2016). *Предлог подучавања о карактеру у основној школи*, стр. 619–630. [УДК 371.671].

Културно-потпорна средства у функцији наставе и учења (2017).

С. Маринковић (ур.). Ужице: Учитељски факултет, 452 стр.

[ISBN 978-86-6191-045-6]

Шевкушић, С. (2017). *Школска клима као културни ресурс: могућности њеног мерења и унапређивања*, стр. 15–30. [УДК 37.014.5(73:497.11)].

Radulović, L. (2017). *Socio-Cultural Tools in Teaching: Pedagogic-Didactic Perspective*, стр. 31–50. [УДК 37.013].

Филиповић, М. (2017). *Дипломе и друштвена репродукција: замке меритократског модела*, стр. 51–64. [УДК 37.014.5].

Лепићник Vodopivec, J., Cotič, M., Felda, D. (2017). *Culture of Space and Culture of Listening in the Reggio Emilia Educational Concept*, стр. 65–74. [УДК 37.012/.013].

Златић, Л., Бјекић, Д. (2017). *Социоконструктивистички приступ комуникацији и развоју комуникационе компетентности*, стр. 77–90. [УДК 37.013.42].

Илић, М. (2017). *Културно-потпорна средства у дидактичким парадигмама и наставним системима*, стр. 91–104. [УДК 37.026].

Миљеновић, С., Травар, М. (2017). *Синдром изгарања на послу код наставника основних и средњих школа и његове импликације у наставној пракси*, стр. 105–120. [УДК 159.944.4.072].

Локсимовић, Б. (2017). *Ђачке приредбе као културно-потпорни фактор осамостаљивања ученика*, стр. 121–140. [УДК 371.239].

Опсеница, С., Спасојевић, П. (2017). „*Културни програм средине*” као педагошки ослонац развоја и учења дјетета, стр. 141–154. [УДК 37.018.1/.2].

Љубићић, Г. (2017). *Cultural Scaffolding in Foreign Language Learning*, стр. 157–166. [УДК 371.3::81'243].

Поповић, Д., Никчевић, Ј. (2017). *Настава матерњег језика и књижевности страних језика као подршка развоја интеркултуралности у основној школи*, стр. 167–176. [УДК 371.3::811].

Вучковић, Д. (2017). *Филмске адаптације у функцији потпоре читању књижевности*, стр. 177–190. [УДК 371.3::82].

Димитријевић, Д. (2017). *Метода сценске комуникације као културно-потпорно средство у настави српског језика*, стр. 191–212. [УДК 371.3::821.163.41].

Bońkowski, R. (2017). *Властите именице као културно-потпорно средство у упознавању српског народа приликом учења српског језика као страног*, стр. 213–222. [УДК 371.3::811.163.41'367.622.12].

Миленовић, Ж. (2017). *Конструктивистички приступ настави природе и друштва*, стр. 223–230. [УДК 371.3::3/5].

Récka, A. (2017). *Cultural Awareness and Expression as a Key Competence of Fine Art Teachers*, стр. 231–236. [УДК 378.147::7].

Даниловић, А. (2017). *Локално уметничко наслеђе као допуна употреби репродукције у настави ликовне културе*, стр. 237–244. [УДК 72/75(497.11)].

Никшић, Н. (2017). *Методичке основе музичког описмењавања ученика млађих разреда основне школе са аспекта избора народне песме као централног садржаја наставе*, стр. 245–256. [УДК 371.3::78].

Маричић, С., Лазић, Б. (2017). *Игра као потпорно средство у учењу у предшколском математичком образовању*, стр. 259–268. [УДК 371.382].

Милошевић, Б., Лазић, С. (2017). *Масмедијска визуелизација наставних садржаја и информално образовање деце*, стр. 269–278. [УДК 316.775-053.5/6].

Игњатов Поповић, И., Улић, Ј. (2017). *Едукативни аспекти позоришта сенки у раду с децом предшколског узраста*, стр. 279–288. [УДК 371.383:792.091].

Нововић, Т. (2017). *Инклузија и културне (де)формативне компоненте у предшколском систему*, стр. 289–300. [УДК 376.1-056.26/36-053.4(497.16)].

Микановић, Б. (2017). *Уџбеник и мултимедијални системи у образовању и васпитању као културно-потпорни системи*, стр. 303–316. [УДК 371.671:371.3].

Стакић, М. (2017). *Ставови учитеља о мотивационој вредности језичких предлогака у уџбеницима граматике*, стр. 317–332. [УДК 371.671:811.163.4136(497.11)"2016"].

Михајловић, Т. (2017). *Први српски буквар Вука Стефановића Караџића – културно-потпорно средство у функцији наставе почетног читања и писања*, стр. 333–344. [УДК 37.016:003-028.31(075.2)].

Рацковић, Д. (2017). *Особеност радне свеске као социоконструктивистички конципираног уџбеника и њен партнерски однос у настави језика*, стр. 345–366. [УДК 371.671.046.12(497.11)].

Келемен Милојевић, Љ., Ђорђевић, И. (2017). *Сликовница као културно-потпорно средство рада у области развоја говора деце предшколског узраста*, стр. 367–376. [УДК 371.672.046.12].

Милинковић, Д., Ђурчић, М. (2017). *Уџбеник као културно потпорно средство учењу математике у природном и друштвеном контексту*, стр. 377–394. [УДК 371.3::51].

Максимовић, Ј., Јаблан, Б. (2017). *Улога Брајевог писма у развоју комуникационе компетентности особа оштећеног вида*, стр. 395–406. [УДК 376.1-056.262].

Мијановић, Н. (2017). *Дидактички мултимедији као фактор креирања подстицајног наставног амбијента*, стр. 409–422. [УДК 371.3:004].

Арсковић, Б. (2017). *ИКТ у образовању – могућности и изазови*, стр. 423–432. [УДК 371.004].

Солеша, Б. (2017). *Информационо-комуникациона технологија у настави књижевности*, стр. 433–442. [УДК 371.3::821].

Терзић, С., Маринковић, И. (2017). *Информационе технологије (Moodle платформа) као културно-потпорно средство у функцији наставе и учења страног језика*, стр. 443–452. [УДК 371.3::811'243].

Језик, култура, образовање (2018). С. Маринковић (ур.).

Ужице: Педагошки факултет, 712 стр. [ISBN 978-86-6191-050-0]

Драгићевић, Р. (2018). *Вуков Рјечник из новог угла (на примеру корпусне анализе именице мјесто)*, стр. 17–30. [УДК 811.163.41'367.622].

Ерић, М. (2018). *Лавиринти културе. Од Волтера до Фукоа*, стр. 31–46. [УДК 130.2:141.78].

Павловић, Ј. (2018). *Коучинг у образовном контексту*, стр. 47–60. [УДК 371.398:159.947.3].

Marinić, S., Cotič, M. (2018). *Developing Logical Thinking with the Support of Digital Stories*, стр. 61–72. [УДК 371.3::51]:004].

Кебара, М. (2018). *Рефлексивно-непосредна форма децијих неологизама у светлу поимања децејег језика*, стр. 75–86. [УДК 81'233-053.5].

Стојанов, С. (2018). *Рано учење француског језика – проговорити француски уз песме за децу*, стр. 87–98. [УДК 371.3::811.133.1-028.31].

Јосијевић, Ј. (2018). *Савремене тенденције у парадигми неправилних глагола у енглеском језику и импликације за савремену наставу*, стр. 99–114. [УДК 811.111'367.625.43].

Јанушева, В. (2018). *Правописна норма македонског стандардног језика у образовном контексту*, стр.115–124. [УДК 811.163.3'35].

Николић, М., Вељовић, Б. (2018). *Нарација и дескрипција у аутобиографији Марије Маге Магазиновић (лингвистички и методички аспект)*, стр. 125–136. [УДК 371.3::821.163.41].

Љуштановић, Ј., Зорић, М. (2018). *Загонетка у децејем вртићу – од погађања до одгонетања*, стр. 137–144. [УДК 821.163.41.09-98:398].

Ивановић, М. (2018). *Поимање језика музике на различитим узрастима*, стр. 145–162. [УДК 371.3:78].

Марковић, О. (2018). *О математичком језику у науци и настави*, стр. 163–178. [УДК 371.3::51].

Ђорић, Б. (2018). *Улога језика, учења путем открића и употребе ИКТ у развоју научне писмености*, стр. 179–188. [УДК 371:001.8].

Кршић, Ј. (2018). *Уметност и културни идентитет*, стр. 191–200. [УДК 7.01:316.7]

Петакловић, С. (2018). *Дубровачка књижевност у српској књижевно-сторијској традицији: културноисторијска скица*, стр. 201–210. [УДК 821.163.41(091)].

Костић, Љ. (2018). *Слика о себи и слика о другом – сусрет култура у аутобиографији Михајла Пупина*, стр. 211–218. [УДК 62:929 Пупин М.].

Јовић, Ј. (2018). *Култ мртвих у уметничкој слици живота врањске средине у делима Борисава Станковића*, стр. 219–228. [УДК 821.163.41.09-3 Станковић Б.].

Громовић, М. (2018). *Иницијацијска криза и хтонски елементи у анализи лирске усмене песме Српска дјевојка*, стр. 229–238. [УДК 821.163.41.09-14:398].

Bońkowski, R. (2018). *O nekim elementima jezičke kulture pri učenju srpskog jezika kao stranog*, стр. 239–252. [УДК 811.163.41'276.2].

Récka, A. (2018). *Images, Signs and Symbols in the Visual Arts Education*, стр. 253–260. [УДК 7.038.51:378.147].

Szalai, D. (2018). *Fine Art Language – Various Forms of Expression or One Way Doesn't Only Mean One Solution*, стр. 261–266. [УДК 7.01"20"].

Tadić, A., Mrvoš, i., Antonijević, R. (2018). *Theoretical Foundation and Actuality of the Concept Education through Art*, стр. 267–278. [УДК 371.4].

Микановић, Б. (2018). *Ставови студената друштвених и хуманистичких наука о језику, култури и образовању*, стр. 279–298. [УДК 37.036-053.5:784.085.7].

Ђекић, Д., Стојковић, М., Златић, Ј. (2018). *Предузетничка култура: контекст образовања и професионалног деловања наставника*, стр. 299–322. [УДК 371.13:005.322].

Филиповић, С. (2018). *Образовање наставника из области уметности за примену филма у настави – значај и васпитнообразовни домети*, стр. 323–342. [УДК 791.52:371.686].

Грујић, Љ. (2018). *Феминизација наставничког позива*, стр. 343–360. [УДК 371.12:305-055.2].

Пурић, Д., Чутовић, М. (2018). *Школа као фактор развијања интеркултуралности*, стр. 361–374. [УДК 371:316.722].

Максимовић, Ј., Стаматовић, Ј. (2018). *Инклузивна култура школе: могућности њеног истраживања и унапређивања*, стр. 375–386. [УДК 376.1-056.26/.36-053.5].

Радовановић Пејовић, М., Дуковић, А., Јевтић, М. (2018). *Школска библиотека чувар прошлости и темељ за будућност*, стр. 387–398. [УДК 027.8:37(497.11)].

Вајагић, П. (2018). *Екскурзија у функцији наставе и учења историје*, стр. 399–410. [УДК 371.233].

Копас-Вукашиновић, Е., Јовановић, В. (2018). *Социокултурни модел когнитивног развоја предшколског детета*, стр. 413–424. [УДК 159.922.72.072-053.4].

Глишић, Т. (2018). *Дјечја питања у педагошко-методички обликованом окружењу предшколске установе*, стр. 425–440. [УДК 159.922.72.072-053.4].

Baloh, B., Jelovčan, G., Kralj, B., Furlan, P. (2018). *Cross-Sectoral Integration in Pre-School Period – Slovenian Kindergarten Curriculum*, стр. 441–456. [УДК159.953.5-053.4].

Рацковић, Д. (2018). *Мишљење васпитача о лингвометодичком тексту као подстицајном фактору развоју језичке свести код детета предшколског узраста*, стр. 457–480. [УДК 159.922.72.072-053.4].

Миљковић-Павловић, А. (2018). *Бајкау функцији култивисања дечје игре*, стр. 481–490. [УДК 371.382-053.4].

Baloh, B., Medved Udovič, V. (2018). *Encouraging After-Reading Activities in Literary Education in Preschool*, стр. 491–506. [УДК371.3::82-028.31(497.4)].

Џиновић, Д., Павловић, С., Пелемиш, В. (2018). *Евалуација предшколског програма из физичког васпитања*, стр. 507–518. [УДК 373.2.214].

Михајловић, Т. (2018). *Научна вредност и апликативност Дјуијеве педагошке рефлексије*, стр. 521–532. [УДК 37.01:929 Дјуи Ц.].

Илић, М., Јерковић, Љ. (2018). *Рецепција и исходи основношколске наставе*, стр. 533–544. [УДК 37.02:373.3].

Maksimović, A., Vuletić, S. (2018). *Teachers' Attitudes on Implementing National Educational Standards: Case Study Austria*, стр. 545–556. [УДК37.014.5(436)].

Kovačić Kuzmić, M., Lepičnik Vodopivec, J. (2018). *Collisions of Educational Rights Between Parents and School*, стр. 557–568. [УДК37.014.12].

Ferda Beytekin, O., Arslan, H. (2018). *A Research on the Metaphorical Perceptions of Teachers Related to Technology Leaders*, стр. 569–576. [УДК005:371(560)].

Arslan, H., Ferda Beytekin, O. (2018). *Evaluation of Effectiveness of Vitamin Teacher Portal*, стр. 577–590. [УДК37.018.43:004].

Томчић, Ј. (2018). *Преглед савремених стратегија превенције школског неуспеха*, стр. 591–600. [УДК 371.26:159.9].

Мишчевић Кадиевић, Г. (2018). *Проблемска наставна стратегија у савременој школи*, стр. 601–612. [УДК 371.3].

Zorman, B., Mejak, M. (2018). *Representation of King Matjaž in Slovenian Readers*, стр. 613–626. [УДК371.3::821.163.6].

Von Klanjšček, M., Lepičnik Vodopivec, J., Felda, D. (2018). *From the Knowledge of Data Processing to Statistical Literacy*, стр. 627–638. [УДК371.26-057.874:311(497.4)].

Зељић, М., Дабић, М. (2018). *Разумевање контекста проблема*, стр. 639–650. [УДК371.3::51(497.11)].

Ljajko, E. (2018). *Geogebra as a Tool in Building Two- and Three-Digit Whole Number Concepts*, стр. 651–662. [УДК371.3::51].

Милинковић, Д., Ђурчић, М.(2018). *Моделовање сабирања и одузимања у млађим разредима основне школе*, стр. 663–680. [УДК 371.3::51].

Илић, С.(2018). *Репрезентације правила сталности збира и разлике*, стр. 681–698. [УДК 371.3::51].

Vaus, J. (2018). *Using Post-Medial Painting Strategies in Visual Art Education*, стр. 699–712. [УДК7.01:37].

Наука, настава, учење – проблеми и перспективе (2019).

**С. Маринковић (ур.). Ужице: Педагошки факултет, 588 стр.
[ISBN 978-86-6191-059-3]**

Говедарица, М. (2019). *Емоције, систем вредности и учење*, стр. 17–28. [УДК159.942:165.62].

Крстић, К. (2019). *Емоције ученика: делић који недостаје*, стр. 29–54. [УДК 37.015.3].

Стаматовић, Ј. (2019). *Истраживачки приступи проучавања педагошких факултета – стање, потребе и перспективе*, стр. 55–70. [УДК 378.147:[378.6:37(497.11)].

Récska, A. (2019). *Integration of Science, Teaching and Learning in Teacher Training in Terms of Higher Education*, стр. 71–80. [УДК 371.132/.134(437.6)].

Поповић, К. (2019). *Изазови интеркултуралног васпитања у светлу миграција*, стр. 83–98. [УДК 371:316.72/.73].

Бјекић, Д., Стојковић, М., Златић, Л. (2019). *Професионално опредељивање матуранатагимназија и средњих стручних школа: има ли места за наставничке професије*, стр. 99–114. [УДК 37.048.4-057.87(497.11)"2017/2019"].

Михајловић, Т. (2019). *Токови и перспективе реформи школе, наставе и васпитања*, стр. 115–132. [УДК 37.017/.18(091)].

Кевић-Зрњић, С., Станковић-Јанковић, Т. (2019). *Учење учења и вредновање школе*, стр. 133–148. [УДК 37.015.3:159.953.5-057.874(497.РС)].

Ковачић Кuzmić, М., Лепичник Vodopivec, Ј. (2019). *The Role of Mediation in School*, стр. 49–164. [УДК 316.485.6-057.874(497.4)].

Јевтић, Б., Сретић, С. (2019). *Мултифакторска детерминисаност појаве и манифестације поремећаја у социјалном понашању младих у периоду ране адолесценције*. стр. 165–184. [УДК 316.624-053.6(497.11)].

Маринковић, Б., Зотовић Костић, М. (2019). *Афективна везаност као предиктор аутономије адолесцената*, стр. 185–200. [УДК 159.922.8.072(497.6)"2013/2014"].

Радојевић, Т., Добрић, Т. (2019). *Вербална и невербална димензија комуникације у настави*, стр. 203–218. [УДК 37.026].

Ђорић, Б. (2019). *Компетенције за оцењивање актуелних и будућих наставника*, стр. 219–234. [УДК 371.26].

Радовић, В., Крстић, Н. (2019). *Објективност оцењивања у настави – докимолошка анализа фактора који зависе од ученика и од наставника*, стр. 235–252. [УДК 371.26].

Комненовић, М. (2019). *Ставови ученика средње школе о оцењивању*, стр. 253–268. [УДК 371.26].

Černilac, В., Cotič, М. (2019). *The Basic System of Individualisation and Differentiation in Slovenia*, стр. 269–282. [УДК 371.311.1(497.4)].

Јерковић, Љ., Илић, М. (2019). *Инклузивна индивидуално планирана настава у теорији и пракси*, стр. 283–302. [УДК 371.311.1].

Максимовић, Ј. (2019). *Учење у инклузивном вртићу кроз развој и стимулацију визуелне ефикасности*, стр. 303–316. [УДК 373.25-056.262-051.4].

Рацковић, Д. (2019). *Инклузиван наставник – спона између теорије и праксе*, стр. 317–338. [УДК 371.134].

Стакић, М., Миловановић, Б. (2019). *Важност владања беседничком вештином у различитим подручјима професионалног деловања учитеља и васпитача*, стр. 341–354. [УДК 371.13/14].

Пурић, Д., Костић, Љ. (2019). *Значај примене успаванке у активностима са предшколском децом (из угла васпитача)*, стр. 355–368. [УДК 373.2].

Чутовић, М. (2019). *Басна између теорије и праксе*, стр. 369–384. [УДК 371.3::821.163.41].

Станић, Д. (2019). *Неки проблеми у вези са полисемијом и хомонимијом (на моделу деривационог гнезда именице преврат*, стр. 385–394. [УДК 811.163.41.373].

Јовић, А., Комадина, И. (2019). *Културолошка обележја и контрастирање језика у настави*, стр. 395–410. [УДК 81.243].

Васиљевић, А. (2019). *Интердисциплинарни садржаји у настави француског као страног језика: између теорије и праксе*, стр. 411–424. [УДК 371.3::811.133.1].

Боњковски, Р. (2019). *Сложенице и полусложенице у српском жаргону – глотодидактички проблем при учењу српског језика као страног (на примеру пољских студената србистике)*, 425–438. [УДК 811.163.41.373.611].

Todorova Nikolova, E., Boyanova Baliyska, B. (2019). *Application of Mathematical Formulas and Models in Bulgarian Language Teaching*, стр. 439–446. [УДК 371.3::811.163.2].

Колесар, М. (2019). *Настава румунског језика као страног: краћи историјат, уџбеници*, стр. 447–458. [УДК 371.3::811.135.1].

Маричић, С., Војиновић, Д. (2019). *Положај ученика потенцијално даровитих за математику у концепту инклузивног образовања из угла учитеља*, стр. 461–476. [УДК 316.644:376.1-056.26/.36-053.5].

Žakelj, A., Felda, D. (2019). *Theoretical Design of a Process-Didactic Model of Teaching and Learning Mathematics*, стр. 477–488. [УДК 371.3::51].

Ђурчић, М., Милинковић, Д., Радивојевић, Д. (2019). *Интегрисање наставе математике и природе и друштва образовним софтвером*, стр. 489–508. [УДК 371.3::51]004].

Павловић, Б. (2019). *Васпитна вредност колективног музичког извођења у основној школи*, стр. 511–524. [УДК 371.3::78].

Ивановић, М. (2019). *Интеграција Орфовог приступа у савремено основношколско музичко образовање*, стр. 525–538. [УДК 37.036:78].

Попадић, М. (2019). *Подстицање појединих аспеката креативности ученика у настави ликовне културе*, стр. 539–554. [УДК 371.3::73/75].

Шекељић, Г., Марковић, Ж. (2019). *Да ли је учитељима потребан уџбеник у настави физичког васпитања*, стр. 555–570. [УДК 371.3::796].

Арсид, З. (2019). *Потреба и могућност примене интернета и мултимедија у млађим разредима основне школе*, стр. 571–588. [УДК 37.02:004.738.5].

Наука и настава у васпитно-образовном контексту (2020).
С. Маринковић (ур.). Ужице: Педагошки факултет, 474 стр.
[ISBN 978-86-6191-062-3]

Kovačić Kuzmić, M., Jenko, M., Lepičnik Vodopivec, J. (2020). *Challenges of Contemporary School from the Perspective of Future Teachers*, стр. 15–28. [УДК 37.091.3, DOI 10.46793/STEC20.15K].

Вељковић, Ј. (2020). *Улога мотивације у васпитно-образовном контексту*, стр. 29–46. [УДК 37.015.3:005.32, DOI 10.46793/STEC20.29V].

Максимовић, Ј., Османовић Зајић, Ј. (2020). *Превенција школског неуспеха у савременој настави: теоријски и практичан приступ*, стр. 47–62. [УДК 37.091.212.7, DOI 10.46793/STEC20.47M].

Томчић, Ј. (2020). *Узроци теškoћа у учењу на прелазу из разредне у предметну наставу*, стр. 63–76. [УДК 37.015.3:159.953.072, DOI 10.46793/STEC20.63T].

Димитријевић, С., Ђурђевић Николић, Ј., Петровић, В. (2020). *Ставови наставника предметне наставе према психолошко-педагошко-методичким садржајима њиховог иницијалног образовања*, стр. 77–92. [УДК 378.011.31, DOI 10.46793/STEC20.77D].

Златић, Л., Луковић, С. (2020). *Улога наставника у развоју социоемоционалних вештина ученика*, стр. 93–110. [УДК 37.015.3, DOI 10.46793/STEC20.93Z].

Петровић, Ј., Димитријевић, Д. (2020). *Емоционално васпитање у српској педагогији 20. века*, стр. 111–124. [УДК 37.017:159.942(497.11)"19", DOI 10.46793/STEC20.111P].

Јерковић, Љ., Илић, М. (2020). *Концепт вишеструког учења и поучавања у инклузивној настави*, стр. 125–146. [УДК 37.091.31, DOI 10.46793/STEC20.125J].

Ђорић, Б. (2020). *Заступљеност теорија учења у дизајну електронских курсева у контексту високог образовања*, стр. 147–164. [УДК 378:37.018.43, DOI 10.46793/STEC20.147DJ].

Јењић, С., Михајловић, Т. (2020). *Домаћи рад ученика у васпитно-образовном контексту савремене наставе*, стр. 165–180. [УДК 37.091.322, DOI 10.46793/STEC20.165J].

Семиз, М. (2020). *Часописи друштвених наука у Србији између глобалних и националних интереса*, стр. 181–202. [УДК 050:001]:3+7+8(497.11), DOI 10.46793/STEC20.181S].

Randelović, B., Karalić, E., Đukić, D. (2020). *The Digitalization of the Learning Process in Serbia During the Covid-19 Crisis*, стр. 203–216. [УДК 37.018.43:[004+075.2](497.11) "2020", DOI 10.46793/STEC20.203R].

Комненовић, М. (2020). *Проблеми дефинисања предмета домске педагогије*, стр. 217–230. [УДК 37.018.3, DOI 10.46793/STEC20.217K].

Николић, Н. (2020). *Васпитно-образовни контекст породице из угла структурално функционалне теорије Талкота Парсонса у поређењу са неким карактеристикама савремене породице*, стр. 231–254. [УДК 316.258, DOI 10.46793/STEC20.231N].

Шкорић, Ј., Шкорић, М. (2020). *Значај критичког размишљања у образовању социјалних радника*, стр. 255–268. [УДК 364-43:159.955.5/6, DOI 10.46793/STEC20.255S].

Боњковски, Р. (2020). *Проблем учења позајмљеница у српском језику као страном на примеру германизама (у односу на спортску лексику)*, стр. 269–280. [УДК 811.163.41'276.6:796, DOI 10.46793/STEC20.269B].

Драгић, Ж., Илић, М. (2020). *Рецепција књижевног текста у развијајућој настави и морална развијеност ученика млађег школског узраста*, стр. 281–298. [УДК 37.091.3::821, DOI 10.46793/STEC20.281D].

Самарџић, Б., Шкипина, Д. (2020). *Значај Савинског буквара у настави почетног читања и писања и српској култури*, стр. 299–310. [УДК 37.016:003-028.31(497.16)"17", DOI 10.46793/STEC20.299S].

Секач, В. (2020). *Анализа стандарда квалитета електронског уџбеника српског језика за други разред основне школе*, стр. 311–334. [УДК 37.091.64:821.163.41, DOI 10.46793/STEC20.311S].

Cotič, M., Felda, D., Žakelj, A. (2020). *Taxonomy of Learning Objectives at Elementary Level*, стр. 335–346. [УДК 37.015:159.953, DOI 10.46793/STEC20.335C].

Зељић, М., Дабих Боричић, М. (2020). *Мишљење студената – будућих учитеља о развоју математичке писмености у првом циклусу образовања*, стр. 347–364. [УДК 159.955-057.875, DOI 10.46793/STEC20.347Z].

Vuksanović Božarić, A., Ignjatović, A. (2020). *Sekularni trendovi djece i adolescenata kao osnov za planiranje i programiranje fizičke aktivnosti*, стр. 365–372. [УДК 371.3::796, DOI 10.46793/STEC20.365B].

Радовановић, Д., Стојановић, Е. (2020). *Антидопинг програми у савременом друштвеном и васпитно-образовном контексту*, стр. 373–380. [УДК 796.011.5:316.644-051.5, DOI 10.46793/STEC20.373R].

Пенезић, С. (2020). *Спорт у замци глобализације: медијски спектакл, идеолошки инструменти универзално средство комуникације*, стр. 381–390. [УДК 316.752:796.01/09, DOI 10.46793/STEC20.381P].

Vidulin, S. (2020). *Glazbena nastava i slušanje umjetničke glazbe u funkciji cjelovitog razvoja učenika*, стр. 391–406. [УДК 37.036-057.874:78, DOI 10.46793/STEC20.391V].

Танасковић, М. (2020). *Приступ Reggio Emilia – могућности интеграције у предшколско музичко васпитање и образовање*, стр. 407–416. [УДК 371.016::78(450), DOI 10.46793/STEC20.391V].

Митровић, А. (2020). *Виртуелни музеј уметности као образовни садржај ИКТ у настави ликовне културе (теоријски аспект)*, стр. 417–430. [УДК 069:004]:316.77, DOI 10.46793/STEC20.417M].

Ljubičić, G. (2020). *Why Should Oral Presentations be Introduced in Foreign Language Teaching at Teacher Training Faculties?*, стр. 431–440. [УДК 371.3::811.111, DOI 10.46793/STEC20.431LJ].

Grujić, T. (2020). *L2 Tense Transfer in EFL Learning*, стр. 441–456. [УДК 811.111'367.625'37, DOI 10.46793/STEC20.441G].

Veličković, M., Danilović-Jeremić, J. (2020). *Stance Markers: An Underdeveloped Aspect of Serbian EFL Writers' Competence*, стр. 457–474. [УДК 378.147:811.111'342.41(497.11), DOI 10.46793/STEC20.457V].

Jelena D. Stamatović

University of Kragujevac, Faculty of Education, Užice

Mirjana M. Stakić

University of Kragujevac, Faculty of Education, Užice

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
AT THE FACULTY OF EDUCATION IN UŽICE (2011–2021):
A CHRONOLOGICAL OVERVIEW AND FUTURE PERSPECTIVES**

Summary

The paper is based on the overview and description of ten monographs from international scientific conferences held in the period between 2011 and 2021 at the Faculty of Education in Užice, and is aimed at recording topics and issues discussed in them, and making suggestions for future research of problems, goals and perspectives in the teaching and learning process. The review of the monographs from these international scientific conferences showed that the interest of theoreticians and practitioners is firmly focused on general questions of education and rearing, teaching and learning, as well as questions of educational assessment and evaluation, textbook quality, and education and professional development of teachers. Topics in the field of elementary education are predominant, so in the future, it would be worth paying more attention to the current topics in the field of preschool and higher education.

Keywords: *international scientific conference, monograph, Faculty of Education in Užice, teaching and learning.*